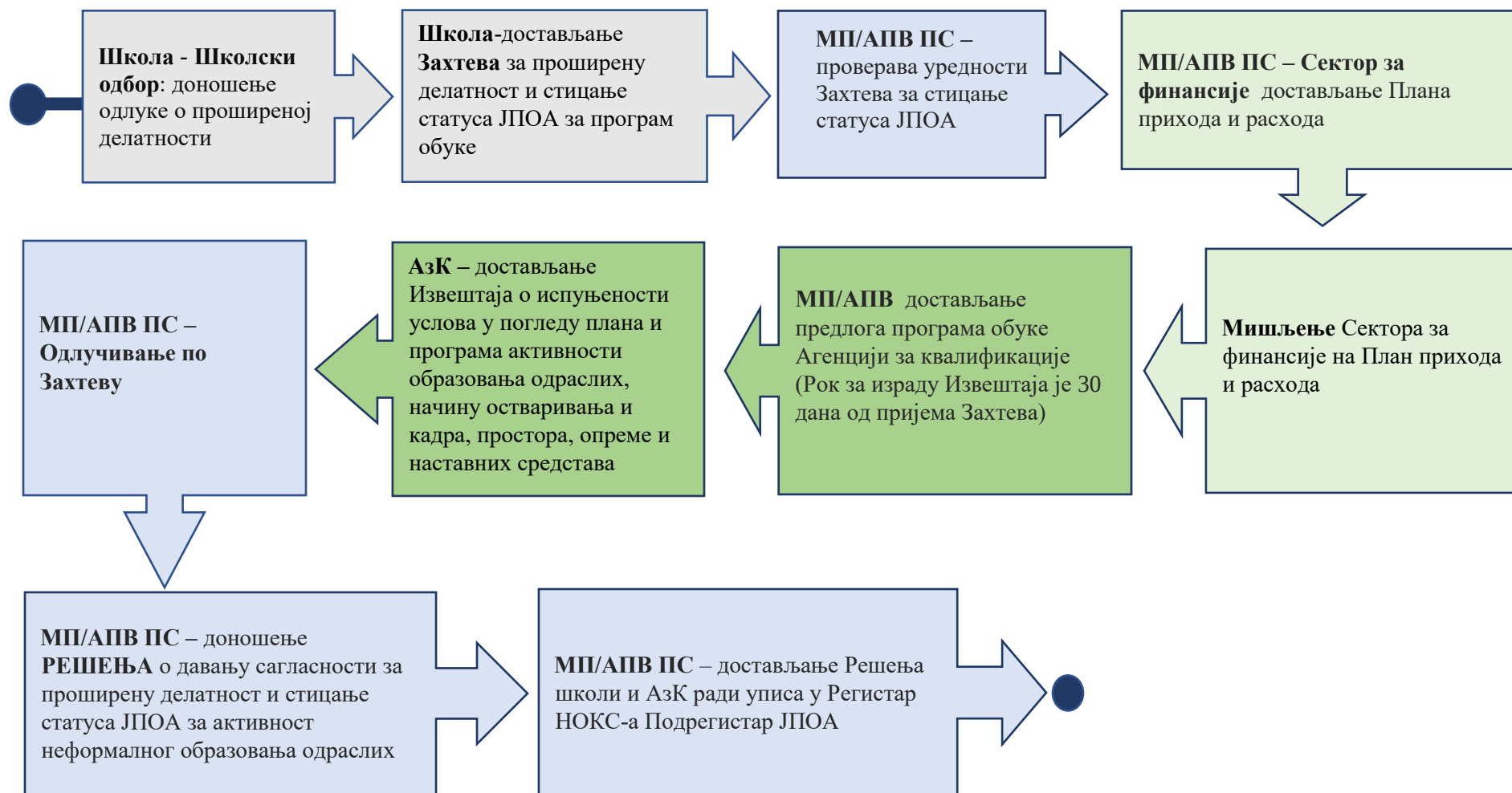

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

ПРОЦЕДУРА
ЗА СТИЦАЊЕ СТАТУСА
ЈПОА
ЗА ОСНОВНЕ И СРЕДЊЕ ШКОЛЕ
ЗА АКТИВНОСТ
НФО

СТИЦАЊЕ СТАТУСА ЛПОА ЗА ШКОЛЕ

Садржај

1. Увод.....	1
1.1. Пружање подршке и давање информација школама за подношење Захтева	2
1.2. Кораци и рокови у процесу стицања статуса ЈПОА за школе	4
2. Термини, дефиниције и скраћенице	5
3. Припремне активности школа у процесу стицања статуса ЈПОА	5
3.1. Провера листе стандарда квалификација	6
3.2. Припрема предлога програма образовања одраслих	6
3.3. Прикупљање доказа о испињености услова за стицање статуса ЈПОА	6
3.4. Доношење Одлуке о проширеној делатности.....	7
3.5. Попуњавање Захтева за давање сагласности за проширену делатност за стицање статуса ЈПОА за програм обуке.....	7
3.6. Подношење Захтева за стицање статуса ЈПОА Министарству/АПВ ПС.....	8
4. Процедура за издавање одобрења за стицање статуса ЈПОА – МП/АПВ ПС.....	8
4.1. Пријем Захтева.....	8
4.2. Анализа формално правне исправности Захтева.....	8
4.3. Достављање захтева Агенцији за квалификације.....	9
5. Провера испуњености услова за стицање статуса ЈПОА – из домена надлежности АзК.....	9
6. Одлучивање о Захтеву	10
6.1. Доношење Решења о давању сагласности за проширену делатност	10
6.2. Доношење Решења о одбијању сагласности за проширену делатност	10
6.3. Достављање Решења	10
ПРИЛОГ 1 - Упутство за израду предлога програма образовања одраслих.....	11
ПРИЛОГ 2 - Образац за писање предлога програма образовања одраслих.....	19
ПРИЛОГ 3 – Образац Захтева са Листом прилога.....	23
ПРИЛОГ 4 – Обавештење.....	29
ПРИЛОГ 5 – Решење о одбацивању Захтева.....	30
ПРИЛОГ 6-Решење о одбијању сагласности за проширену делатност за стицање статуса ЈПОА.....	32
ПРИЛОГ 7 – Решење о давању сагласности за проширену делатност и стицање статуса ЈПОА за активност неформалног образовања одраслих.....	34
ПРИЛОГ 8 - Оквир за израду Плана прихода и издатака за обављање проширене делатности.....	37
ПРИЛОГ 9 - НАЦРТ упутства за припрему Плана прихода и расхода и начин ангажовања кадра за спровођење активности образовања одраслих кроз проширену делатност.....	40

1. Увод

Статус **јавно признатог организатора активности образовања одраслих** (у даљем тексту: **ЈПОА**) може стећи основна и средња школа (у даљем тексту: школа) у поступку добијања сагласности за проширену делатност ако испуњава услове прописане Законом о Националном оквиру квалификација Републике Србије¹ (у даљем тексту: **НОКС**) и Правилником о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих, те има решење о верификацији у складу са законом којим се уређују основи система образовања и васпитања².

Статус **ЈПОА у смислу ових процедура односи се само на стицање статуса ЈПОА за активности неформалног образовања одраслих**³:

- 1) Неформалног образовања одраслих којим се стичу компетенције и/или квалификације за стицање квалификација нивоа од 1 до 3 и 5 **НОКС**-а, у складу са стандардом квалификације, рад у занимању у оквиру стандарда квалификације, стицање појединачних компетенција из стандарда квалификације, стицање више појединачних исхода учења из стандарда квалификације, стицање исхода учења, односно знања и вештина и/или компетенција које нису обухваћене националним квалификацијама, а које су релевантне за обављање послова у оквиру одређеног занимања, у складу са прописима којима се уређује област запошљавања.
- 2) Образовања одраслих којим се унапређују знања, вештине и способности, ради личног и професионалног развоја или друштвено одговорног понашања.

Министарство просвете има надлежност за одобравање статуса **ЈПОА** за основне и средње школе. За школе са територије Аутономне покрајине Војводине (у даљем тексту: **АПВ**) статус **ЈПОА** одобрава Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице (у даљем тексту: **ПС**). За друге организације/правна лица, надлежност је дата Агенцији за квалификације (у даљем тексту: **АзК**).

Уколико школа жели да реализује програм обука, стручног оспособљавања и друге активности образовања одраслих, мора да добије сагласност Министарства просвете/**АПВ** **ПС** за **проширену делатност** којом ће стећи статус **ЈПОА** за једну или више активности образовања одраслих. Поступак покреће школа, подношењем Министарству просвете/**АПВ** **ПС** **Захтева** за давање сагласности за проширену делатност за једну или више активности образовања одраслих. Статус **ЈПОА** школе стичу у поступку добијања сагласности за проширену делатност, у складу са одредбама закона којим се уређују основи система образовања и васпитања и Закона о **НОКС**.

Полазнику који заврши обуку којом се стичу компетенције и/или квалификација заснована на стандарду квалификација, школа издаје одговарајућу јавну исправу, односно уверење у складу са Законом о образовању одраслих⁴ и Правилником о врсти, називу и садржају образаца и начину вођења евиденција и називу, садржају и изгледу образаца јавних исправа и уверења у образовању одраслих⁵.

¹ Закон о **НОКС** члан 39. став 2. и 4.

² **ЗОСОВ** члан 98.

³ Закон о **НОКС**, члан 40. став 1 тачке 1) и 2)

⁴ („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 88/17 - др. закон, 27/18 - др. закон, 6/20 - др. закон).

⁵ У складу са чланом 9. Правилника о врсти, називу и садржају образаца и начину вођења евиденције и називу, садржају и изгледу образаца јавних исправа и уверења у образовању одраслих, („Службеник РС”, бр. 89/15, 102/15, 102/22).

Школи се издаје одобрење на период од пет година⁶.

На спољашњу проверу квалитета, самовредновање и одузимање одобрења статуса ЛПОА Школи, сходно се примењују одредбе Закона о НОКС.

Питање неформалног образовања одраслих, начина на који школа може да стекне статус ЛПОА, праћење и вредновање квалитета рада регулисано је:

1. Закон о основама система образовања и васпитања⁷ (у даљем тексту: ЗОСОВ) ([преузмите текст Закона](#));
2. Закон о Националном оквиру квалификација Републике Србије⁸ ([преузмите текст Закона](#));
3. Закон о образовању одраслих⁹ ([преузмите текст Закона](#));
4. Закон о просветној инспекцији¹⁰ ([преузмите текст Закона](#)).

Поред наведених закона на поступак стицања статуса ЛПОА примењују се и следећа подзаконска акта:

1. Правилника о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих¹¹ ([преузмите текст Правилника](#));
2. Правилника о врсти, називу и садржају образаца и начину вођења евиденције и називу, садржају и изгледу образаца јавних исправа и уверења у образовању одраслих¹² ([преузмите текст Правилника](#));
3. Правилник о садржају и начину вођења Регистра НОКС-а¹³ ([преузмите текст Правилника](#));
4. Правилник о методологији за развој стандарда квалификација¹⁴ ([преузмите текст Правилника](#)).

1.1. Пружање подршке и давање информација школама за подношење Захтева

Министарство просвете, Сектор за средње образовање и васпитање и образовање одраслих пружа стручну подршку заинтересованим школама у припреми Захтева за стицање статуса ЛПОА.

⁶ У складу са чланом 41а став 9. Закона о НОКС-у.

⁷ („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 10/19, 6/20, 129/21, 92/23, 19/25).

⁸ („Службени гласник РС”, бр. 27/18, 6/20, 129/21- др.закон, 76/23).

⁹ („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 88/17 - др. закон, 27/18 - др. закон, 6/20 - др. закон).

¹⁰ („Службени гласник РС”, бр. 27/18, 129/21, 76/23, 76/23 – др.закон).

¹¹ („Службени гласник РС”, број 130/21).

¹² („Службени гласник РС”, бр. 89/15, 102/15, 102/22).

¹³ („Службени гласник РС”, бр. 159/20, 46/22).

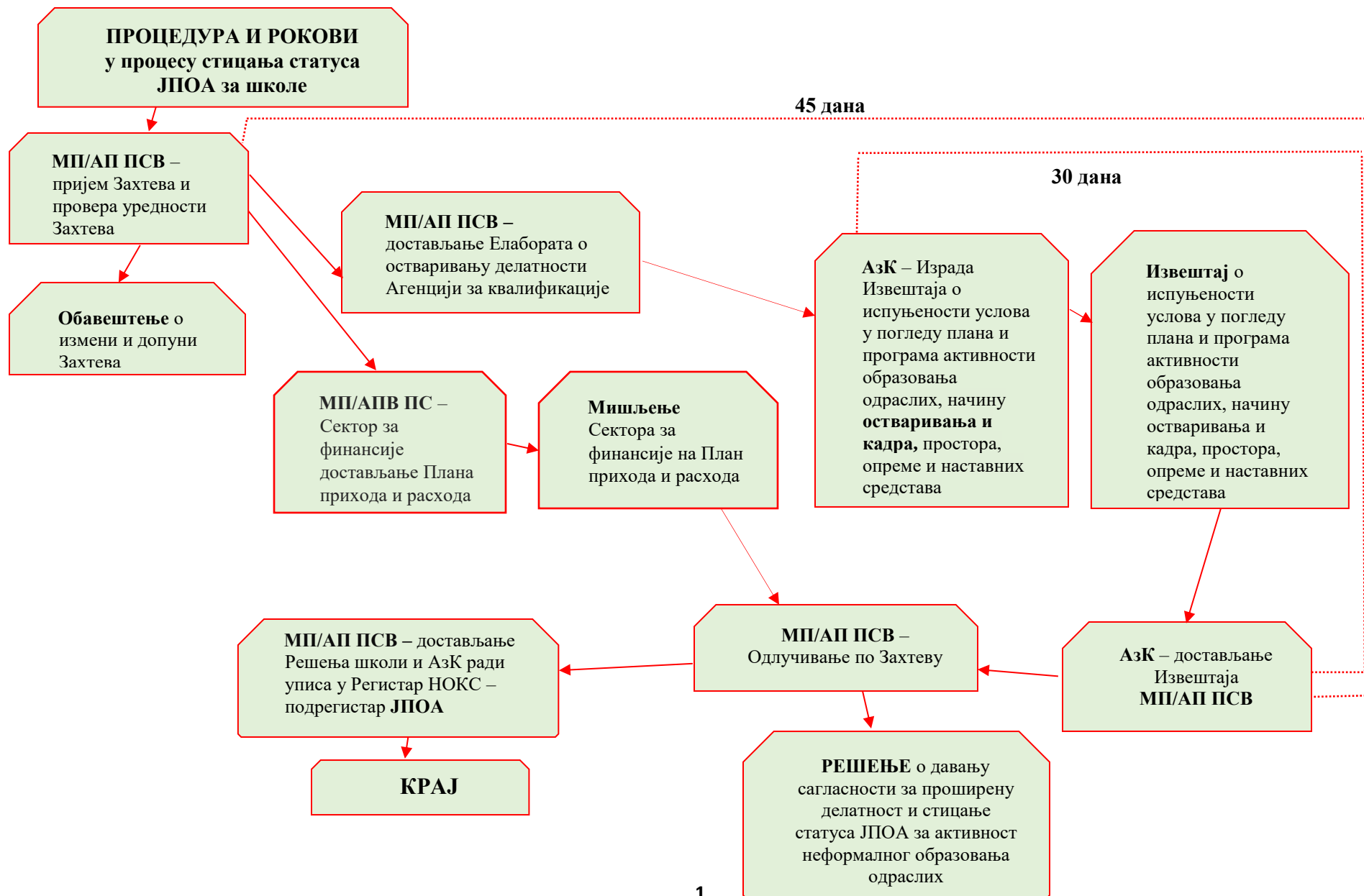
¹⁴ („Службени гласник РС”, број 156/20).

Стручна подршка се огледа у пружању информација које су од значаја за подношење Захтева, примену Упутства и попуњавање Обрасца за писање предлога програма образовања одраслих.

Заинтересована школа се може обратити Министарству просвете, Сектор за средње образовање и васпитање и образовање одраслих, за стручну подршку

- Путем телефона + 381 11 2684 -735 сваког радног дана од 8 до 15 часова;
- Личним доласком у просторије Министарства просвете, Сектор за средње образовање и васпитање и образовање одраслих/АПВ ПС, на адреси Немањина 22-26, трећи спрат, канцеларија број 20, сваког радног дана од 8 до 15 часова (уз претходну најаву и телефонски договор око термина доласка);
- Слање електронског поднеска/упита/предлога Захтева на имејл адресу mirjana.kovacevic@prosveta.gov.rs

1.2. Корази и рокови у процесу стицања ЈПОА за школе

2. Термини, дефиниције и скраћенице

АзК - Агенција за квалификације

ЗОСОВ - Закон о основама система образовања и васпитања

НОКС - Национални оквир квалификација Републике Србије

ЛПОА - Јавно признати организатор активности образовања одраслих

Национални оквир квалификација Републике Србије - систем за уређивање квалификација, којим се дефинишу сврха, циљеви и принципи, врсте и нивои квалификација, начини стицања квалификација, описи знања, вештина, способности и ставова нивоа квалификација, тела и организације надлежне за примену и развој НОКС-а, обезбеђивање квалитета у примени НОКС-а и повезивање са Европским оквиром квалификација.

Квалификација – формално признање стечених компетенција. Појединац стиче квалификацију када надлежно тело утврди да је достигао исходе учења у оквиру одређеног нивоа и према задатом стандарду квалификације, што се потврђује јавном исправом (дипломом или сертификатом).

Стандард квалификације – документ утврђен у складу са Законом о НОКС-у, који садржи опис циљева и исхода учења, као и податке о квалификацији на основу којих се врши одређивање нивоа квалификације, њено разврставање и вредновање.

Стручне компетенције - способност употребе стечених знања, вештина и ставова, неопходних за обављање радних активности.

Неформално образовање представља организоване процесе учења одраслих који се остварују на основу посебних програма, ради стицања знања, вештина, способности и ставова усмерених на рад, лични и социјални развој.

Регистар НОКС-а – састоји се из подрегистра националних квалификација, подрегистра стандарда квалификација и подрегистра ЛПОА са послодавцима код којих ЛПОА реализује практични рад или практичну наставу.

3. Припремне активности школа у процесу стицања статуса ЛПОА

Школа која жели да стекне статус ЛПОА за одређени програм неформалног образовања одраслих припрема Захтев и законом прописане прилоге тако што предузима следеће кораке:

1. Проверава листу стандарда квалификација;
2. Припрема предлога програма образовања одраслих;
3. Прикупља доказе о испуњености услова за стицање статуса ЛПОА;
4. Доноси Одлуку о проширеној делатности;
5. Попуњава Захтев за давање сагласности за проширену делатност и стицање статуса ЛПОА за програм обуке;
6. Подноси Захтев надлежном органу.

3.1. Провера листе стандарда квалификација

Када школа жели да стекне статус ЈПОА за одређени програм неформалног образовања одраслих, потребно је да на интернет страници АзК - https://azk.gov.rs/centri_rkipsv.php провери да ли је донет стандард квалификације на који се реферише програм неформалног образовања одраслих.

Уколико је стандард квалификација донет, школа подноси Захтев Министарству просвете за проширену делатност за стицање статуса ЈПОА за програм обуке (у даљем тексту: Захтев).

Уколико стандард квалификација није донет, школа може поднети Иницијативу за доношење одговарајућег стандарда (у даљем тексту: Иницијатива) према Процедуре за развој и усвајање стандарда квалификација - <http://azk.gov.rs/>.

3.2. Припрема Предлога програма образовања одраслих

Школа припрема Предлог програма образовања одраслих у складу са Упутством за израду Предлога програма образовања одраслих ([Прилог 1](#)).

Предлог програма образовања одраслих попуњава се на Обрасцу за писање Предлога програма образовања одраслих ([Прилог 2](#)).

Предлог програма образовања одраслих садржи следеће елементе:

1. План и програм образовања одраслих и начин његовог остваривања;
2. Условe за извођење програма образовања одраслих који се односе на:
 - Простор у коме ће се та активност изводити,
 - Потребну опрему и наставна средства, као и
 - Компетенције и број стручних лица која ће бити ангажована за извођење активности образовања одраслих.

Услови за извођење програма образовања одраслих дефинисани су у Правилнику о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих (у даљем тексту: Правилник). [Преузмите текст Правилника.](#)

Програм страних језика мора бити припремљен у складу са стандардима компетенција за нивое [Заједничког европског оквира за живе језике](#).

Програм обука за рад на рачунару мора бити припремљен у складу са Европским стандардом за познавање рада на рачунару (у даљем тексту: ECDL). [Преузмите текст](#)

3.3. Прикупљање доказа о испуњености услова за стицање статуса ЈПОА

Школа уз Захтев за стицање статуса ЈПОА, поред програма неформалног образовања подноси и доказе о испуњености услова за стицање статуса ЈПОА. Испуњеност услова и поднети докази се односе на програм образовања одраслих за који се подноси Захтев .

Уз програм за који припрема Захтев, школа прилаже и доказе о испуњености услова за стицање статуса ЈПОА, који се односе на:

1. Простор у коме ће се та активност изводити (ако простор у коме се реализује активност није обухваћена решењем о верификацији школе потребно је доставити и уговор о власништву или закупу простора);
2. Опрему потребну и средства (нпр. листа опреме и наставних средстава, фотографије);
3. Број потребних стручних лица која ће бити ангажована за извођење конкретне активности образовања одраслих (листа предавача, тренера, водитеља, инструктора, стручних сарадника и доказе о њиховим компетенцијама прописаним Правилником и Програмом - њихов CV и фотокопија дипломе, сертификате) и доказе о андрагошким компетенцијама стручних лица која ће бити ангажована на извођењу конкретне активности. Изузетно докази о стеченим стручним компетенцијама за рад са одраслима могу се доставити и у року од три месеца од дана стицања статуса ЈПОА за најмање три стручне компетенције од укупно пет, а у складу са Правилником¹⁵.

3.4. Доношење Одлуке о проширеној делатности

Пре подношења Захтева за проширену делатност за стицање статуса ЈПОА, Школски одбор доноси **Одлуку о проширеној делатности** ¹⁶.

Одлука о проширеној делатности садржи:

1. Шифру делатности;
2. Елаборат о остваривању делатности за активности образовања одраслих за које се тражи проширена делатност ¹⁷;
3. Доказе о испуњености посебних услова за обављање делатности прибављених од надлежних органа;
4. Мишљење Савета родитеља и одговарајућег стручног органа установе;
5. План прихода и издатака за обављање те делатности;
6. Начин ангажовања ученика, одраслих и запослених;
7. Начин располагања и план коришћења остварених средстава, у складу са прописима који регулишу буџетски систем.

3.5. Попуњавање Захтева за давање сагласности за проширену делатност и стицање статуса ЈПОА за програм обуке

За сваки програм неформалног образовања школа подноси посебан Захтев.

Школа попуњава образац Захтева ([Прилог 3](#)) који садржи следеће идентификационе податке:

¹⁵ У складу са чланом 13. Правилника о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава („Службени гласник РС”, број 130/21).

¹⁶ ЗОСОВ члан 98. став 7.

¹⁷ У складу са Правилником о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава

1. Назив школе;
2. Назив и шифра делатност за коју је регистрована школа;
3. Седиште школе и адреса;
4. Mail адреса за контакте;
5. Web адреса;
6. Регистарски број/Матични број организације (МБ);
7. ПИБ додељен од Пореске управе Републике Србије;
8. Назив / опис активности за коју се тражи стицање статуса ЛПОА;
9. Листа прилога;
10. Потпис директора или другог лица овлашћеног за заступање.

3.6. Подношење Захтева за стицање статуса ЛПОА Министарству просвете/АПВ ПС

Поступак за издавање одобрења за стицање статуса ЛПОА школа покреће подношењем Министарству просвете/АПВ ПС Захтева за проширену делатност за стицање статуса ЛПОА за сваки програм појединачно (конкретни програм обуке) за стицање квалификација/компетенција заснованих на стандарду квалификација.

Захтев за стицање статуса ЛПОА садржи следећа документа:

- Попуњен образац Захтева ([Прилог 3](#)), са листом прилога:
- Одлуку о проширеној делатности;
- Елаборат о остваривању делатности (у складу са тачком 3.2 и 3.3).

Захтев, Предлог програма активности образовања одраслих и сви прилози се достављају у писаном и електронском облику (УСБ, ЦД и др.) - у три примерка.

Документација се подноси поштом на адресу: Министарство просвете, Сектор за средње образовање и образовање одраслих, Немањина 22-26, 11000 Београд или на писарници Министарства просвете, односно Покрајинском секретаријату за школе са територије АПВ.

4. Процедура за издавање одобрења за стицање статуса ЛПОА – Министарство просвете/АПВ ПС

4.1. Пријем Захтева

Захтеви се евидентирају на писарници Министарства просвете и сви примљени захтеви добијају деловодни број.

4.2. Анализа формално правне исправности Захтева

Запослени у Министарству просвете проверава да ли Захтев садржи све потребне елементе и прилоге како би се о њему могло одлучивати.

Интерним актом Сектор за средње образовање и образовање одраслих, Сектору за финансије на мишљење прослеђује План прихода и издатака као и начин располагања и план коришћења остварених средстава које је школа доставила за обављање наведене делатности.

Уколико Захтев има недостатке који орган спречавају да поступа по њему, ако није разумљив или ако није потпун, Министарство просвете о истом обавештава школу подносиоца Захтева. [\(Прилог 4\)](#) Обавештење се доставља путем редовне и електронске поште. Уколико подносилац Захтева у датом року не исправи Захтев у складу са Обавештењем, Захтев се одбацује [\(Прилог 5\)](#).

4.3. Достављање Захтева Агенцији за квалификације

Министарство просвете доставља АзК Елаборат - Програм образовања одраслих ради утврђивања испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих извођења програма и кадра, простора, опреме и наставних средстава.

5. Провера испуњености услова за стицање статуса ЈПОА – из домена надлежности АзК

Агенција образује комисију за проверу испуњености услова за стицање статуса ЈПОА и у року од 30 дана од дана пријема Захтева, доставља Министарству просвете, Сектору за средње образовање и образовање одраслих/АПВ ПС, **Извештај о испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих, извођења програма и кадра, простора, опреме и наставних средстава**, поштом препоручено.¹⁸

На основу достављеног захтева комисија утврђује да ли предложени Програм садржи :

- Све елементе програма прописане Правилником о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих ;
- Услове у погледу простора, опреме и наставних средстава за реализацију програма кроз документацију и чињенично стање везано за:
 - Основни подаци о школи ЈПОА;
 - Врста програма и елементи програма прописани Правилником;
 - Радни простор и простор код послодавца (грађевинска дозвола, власништво, закуп);
 - Учионице, специјализоване учионице, кабинети, библиотека, медијатека;
 - Радионице, сале - просторије за реализаторе (хигијенско-технички услови);
 - Опрема простора за реализацију програма;
 - Наставна средства;
 - Рачунарска опремљеност;
 - Кадар за остваривање активности образовања одраслих (извођаче програма образовања, предаваче, тренере, водитеље, инструкторе, стручне сараднике);
 - Андрагошке компетенције.

АзК у Извештају наводи врсту јавне исправе/сертификата, уверења или потврде коју школа издаје полазнику након савладаног програма у складу са Правилника о врсти, називу и садржају образаца и начину вођења евиденције и називу, садржају и изгледу образаца јавних исправа и уверења у образовању одраслих.

Изузетно, АзК може од школе да тражи Допуну Елабората у делу који се односи на елементе из домена надлежности АзК, као и да исту школа достави Министарству просвете.

¹⁸ Закон о НОКС члан 41а став 3.

6. Одлучивање о Захтеву

6.1. Доношење Решења о давању сагласности за проширену делатност и стицање статуса ЈПОА за активност неформалног образовања одраслих

Сектор за средње образовање и образовање одраслих разматра налазе из Извештаја о испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих, извођењу програма и кадра, простора, опреме и наставних средстава, Мишљење Сектора за финансије и припрема Решење.

Решење о Захтеву за издавање одобрења ради стицања статуса ЈПОА доноси се на период од пет година.

Посебно се у Решењу наводе јавне исправе, уверења и потврде за коју је школа добила сагласност да издаје.

6.2. Доношење Решења о одбијању сагласности за проширену делатност

Уколико нису испуњени сви услови за добијање проширене делатности за стицање статуса ЈПОА за неформално образовање Министарство просвете, доноси Решење о одбијању сагласности за проширену делатност и стицање статуса ЈПОА и о томе обавештава школу ([Прилог 6](#)).

Решење о одбијању сагласности за проширену делатност доноси се уколико је Извештај о испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих, извођења програма и кадра, простора, опреме и наставних средстава Агенције за квалификације негативан.

6.3. Достављање Решења

Решење о давању сагласности за проширену делатност и стицање статуса ЈПОА за активност неформалног образовања одраслих ([Прилог 7](#)) Министарство просвете прослеђује школи путем препоручене поште, електронски уз потврду о пријему, имејлом или непосредно преузимањем од стране овлашћеног лица.

Документација релевантна за унос података у Регистар НОКС Министарство просвете/АП доставља Агенцији за квалификације.

Након прослеђивања документације АЗК у вези са уписом у Регистар НОКС, предмет се архивира.

ПРИЛОГ 1. Упутство за израду предлога програма образовања одраслих

ПРИЛОГ 2. Образац за писање предлога програма образовања одраслих

ПРИЛОГ 3. Образац Захтева са Листом прилога

ПРИЛОГ 4. Обавештење

ПРИЛОГ 5. Решење о одбацивању Захтева

ПРИЛОГ 6. Решење о одбијању сагласности за проширену делатност за стицање статуса ЈПОА

ПРИЛОГ 7. Решење о давању сагласности за проширену делатност и стицање статуса ЈПОА за активност неформалног образовања одраслих

ПРИЛОГ 8. Оквир за израду Плана прихода и издатака за обављање проширене делатности

ПРИЛОГ 9. НАЦРТ упутства за припрему Плана прихода и расхода и начин ангажовања кадра за спровођење активности образовања одраслих кроз проширену делатност

ПРИЛОГ 1. Упутство за израду предлога програма образовања одраслих

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ПРОГРАМА НЕФОРМАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

ЗА СТИЦАЊЕ СТАТУСА ЈАВНО ПРИЗНАТОГ ОРГАНИЗАТОРА АКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Намена овог Упутства је да на једноставан и прегледан начин представи основне кораке у развоју програма обуке. Конципирано је на основу Закона о Националном оквиру квалификација Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 27/18, 6/20 и 129/21 - др. закон, 76/23), Правилника о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих („Службени гласник РС”, број 130/21) и Методолошког упутства за развој програма обука.

ЕЛЕМЕНТИ ПРОГРАМА			
1.	Општи подаци о програму		
	1.1	Назив програма	Назив програма треба да указује на његов садржај, односно на: а) квалификацију, б) компетенцију/е, в) занимање или г) појединачне исходе учења који се се стичу у процесу остваривања програма. Назив програма обуке формулисати према следећем обрасцу: <i>Обука за + назив квалификације/компетенције/занимања/исхода учења (групе послова).</i>
			Примери назива обуке за: квалификацију: <i>Обука за руковоаоца грађевинском механизацијом</i> Компетенцију: <i>Обука за бетонирање и неговање бетона</i> Занимање: <i>Обука за пица мајстора</i> Лични развој: <i>Обука за доношење одлука одраслих</i>
	1.2	КЛАСНОКС/ISCED 13-F подсектор	Навести одговарајући назив и бројчану ознаку подсектора образовања и оспособљавања у складу са <i>Правилником о систему за разврставање и шифрирање квалификација у Националном оквиру квалификација Републике Србије – ПРИЛОГ 1</i> , који је усклађен са Међународном стандардном класификацијом образовања ISCED 13-F. Линк ка Правилнику је: линк . Примери навођења подсектора КЛАСНОКС-а:

		0231 <i>Учење језика</i> 0411 <i>Рачуноводство и опорезивање</i> 0732 <i>Грађевинарство</i>
--	--	---

	1.3	Категорија програма неформалног образовања одраслих -назив и шифра стандарда квалификације/занимња	Навести врсту активности образовања одраслих према члану 2. став 1. тач. 1)-3) Правилника о ЛПОА, за коју се подноси Захтев за стицање статуса ЛПОА: 1) неформално образовање одраслих којима се стичу компетенције и/или квалификације, и то за обуке за: (1) Стицање квалификација нивоа од 1 до 3 и 5 НОКС-а у складу са стандардом квалификације (навести назив и шифру стандарда квалификације*), (2) Рад у занимању у оквиру стандарда квалификације (навести назив и шифру занимања**), (3) Стицање појединачних компетенција из стандарда квалификације (навести назив и шифру стандарда квалификације*), (4) Стицање више појединачних исхода учења из стандарда квалификације (навести назив и шифру стандарда квалификације*), (5) Стицање исхода учења, односно знања и вештина и/или компетенције које нису обухваћене националним квалификацијама, а које су релевантне за обављање послова у оквиру одређеног занимања, у складу са прописима којима се уређује област запошљавања (навести назив и шифру занимања**), 2) Неформално образовање одраслих којим се унапређују знања, вештине и способности, ради личног и професионалног развоја и друштвено одговорног понашања, 3) Пружање услуга каријерног вођења и саветовања.
			Примери различитих категорија, односно врста активности образовања одраслих и навођења назива и шифре стандарда квалификације или занимања: - Неформално образовање одраслих којим се стиче квалификација Монтер телекомуникационих мрежа - 30.2.0714.0005 Монтер телекомуникационих мрежа; - Неформално образовање одраслих којим се стичу компетенције за рад у занимању Руковалац ауто дизалицом, у оквиру стандарда квалификације Руковалац средствима унутрашњег транспорта - 8343.03 Руковалац ауто дизалицом. - Неформално образовање одраслих којим се унапређују знања, вештине и способности, ради личног и професионалног развоја и друштвено одговорног понашања. *Линк ка Регистру НОКС-а где се могу претражити

			националне квалификације са стандардима квалификација је: линк . **Линк ка Јединственом кодексу шифара за уношење и шифрирање података у евиденцијама у области рада: линк .
	1.4	Трајање програма у сатима	Навести укупно трајање програма и међусобну расподелу теоријске и практичне наставе/вежби за достизање исхода учења.
	1.5	Максималан број полазника по групи	Навести максималан број полазника по групи за теоријски и практични део обуке. Број полазника у групи мора бити усклађен са начином организације, облицима и методама остваривања програма.
2.	Услови за упис полазника		
	2.1	Ниво НОКС-а и врста образовања или знања и вештине које полазник мора поседовати	Потребно је навести ниво НОКС-а, врсту образовања, знања вештина или радно искуство које полазник мора поседовати да би похађао обуку.
	2.2	Специфични психофизички захтеви за похађање програма обуке	Уколико је потребно, навести посебне психофизичке захтеве као услов за похађање програма обуке (санитарни и здравствени услови, као и други специфични захтеви који су прописани регулативом у области рада програма обуке или на основу других прописа). Навести врсту документа којим се доказују посебни психофизички захтеви (санитарна књижица, лекарско уверење и сл.).

		Општи опис програма је саставни део Регистра НОКС-а, представља кратак преглед, односно резиме програма и служи информисању потенцијалних полазника, послодаваца и других заинтересованих. Садржи основне програмске елементе, при чему је нагласак на ономе за шта је појединац обучен и на којим пословима може да ради. Општи опис треба да садржи сажети приказ информација о: - Квалификацији , уколико програм води стицању целе квалификације, при чему се формулише на основу елемента из стандарда квалификације - Општи опис квалификације; - Компетенцијама , уколико програм води стицању једне или више компетенција из стандарда квалификације; - Занимању/пословима или групи послова, уколико програм оспособљава полазника за обављање одређеног занимања из стандарда квалификације;
--	--	--

3.	Општи опис програма ¹	- Исходима учења чије стицање омогућује унапређење знања, вештина и способности, ради личног и професионалног развоја и друштвено одговорног понашања. Уколико је релевантно, општи опис програма обуке може садржати и информације о: - Додатним карактеристикама програма у контексту начина реализације, садржаја, опреме и сл. које ближе указују на специфичност програма; - Циљној групи којој је обука намењена; - Начину организације обуке и месту реализације обуке; - Пословима на којима полазник може да ради по завршетку обуке. Примери општег опис програма: - за целу квалификацију: Програм обуке је намењен оспособљавању полазника за производњу пшеничног, мешаног и специјалних врста хлеба и других пекарских производа (печива од квасног, лиснатог и вученог теста, бурека, пита, пица, тестенине), чајног печива и колача од квасног, прхког и меденог теста, уз примену свих релевантних стандарда и у различитим врстама објеката за производњу пекарских производа. Практичан део програма се реализује у малим, савремено опремљеним, пекарама и у малим групама до три полазника. Полазник ће бити обучен за ручни и машински замес теста; обраду и обликовање теста; надзор и регулацију процеса печења и контролу квалитета хлеба, других пекарских производа и колача; формирање и сушење тестенина различитих врста и облика; паковање и складиштење пекарских производа и тестенина; продају и презентацију пекарских производа. По завршетку обуке за пекара, полазник може да ради и на пословима израђивача бурека, израђивача бисквита/колача израђивача кора, пица мајстора и тестенинара. - За занимање из стандарда квалификације: Програм је намењен оспособљавању полазника за обављање послова у оквиру занимања Пица мајстор и заснован је на стандарду квалификације Пекар. Полазник ће бити обучен за припрему и чување намерница, припрему теста и израду различитих врста пица у пекарама и угоститељским објектима. Програм се реализује у реалним условима рада, према различитим интернационалним рецептурама, у складу са НАССР стандардима. - За лични и професионални развој и друштвено одговорно понашање: Обука је намењена унапређивању знања, вештина и способности одраслих за доношење одлука како у приватном,
----	----------------------------------	---

		тако и у професионалном животу, што води остваривању вишег степена квалитета живота и друштвено одговорног понашања. Обука се реализује на даљину (онлајн) за групу од полазника.
4.	Циљ програма	Циљем програма обуке исказује се намера организатора обуке коју жели да оствари њеном реализацијом. При формулацији циља, намера се исказује одређеном глаголском именицом (развијање, стицање, оспособљавање, креирање, унапређивање, разумевање) уз навођење квалификације/ компетенција/ занимања из стандарда квалификације. Уколико програм није заснован на стандарду квалификације, наводе се појединачни исходи учења или занимања. Примери формулације циља програма обуке: 1) Циљ обуке је оспособљавање полазника за стицање квалификације Модни кројач; 2) Циљ обуке је оспособљавање полазника за компетенцију Завршна обрада и поправка обуће из стандарда квалификације Обућар; 3) Циљ обуке је развијање компетенција за обављање основних козметичких процедура; 4) Циљ обуке је оспособљавање полазника за занимање Електроинсталатер; 5) Циљ обуке је развијање вештина полазника за обављање групе послова монтаже и одржавања намештаја; 6) Циљ обуке је стицање знања и вештина из области асертивне комуникације.
5.	План и програм обуке по модулима/темама	
	5.1	План обуке по модулима/темама Навести све модуле/теме које садржи програм обуке по редоследу остваривања - назив модула/теме и трајање (број сати за теоријски и практични део).
	5.2	Програм обуке по модулима/темама У оквиру програма модула/теме потребно је навести: 1) Назив модула/теме; 2) Исоходе учења (знања, вештине, способности и ставови); 3) Садржај модула/теме (тематске/наставне јединице, које треба да омогуће достизање исхода учења); 4) Трајање модула/теме (теоријски и практични део); 5) Начин организације, облике учења и методе остваривања програма модула/теме; 6) Место реализације модула/теме (теоријски и практични део); 7) Опрему и средства за остваривање програма модула/теме; 8) Кадрове за остваривање програма модула/теме (теоријски и

		практични део); 9) Материјал за учење и подучавање у оквиру модула/теме.
	Исходи учења ²	Навести резултате учења, оно што полазник треба да зна, уме и какве ставове треба да испољава, односно оно што је полазник у стању да уради после завршетка модула/теме. Исходи морају бити јасни, недвосмислени и мерљиви (проверљиви). Треба водити рачуна да исходи буду усклађени са: - циљем програма обуке и - компетенцијама из стандарда квалификације (уколико је програм усмерен на стицање квалификације у целини или делимично). Уобичајена структура формулисања исхода састоји се од следећих елемената: - уводне фразе - која упућује на завршетак процеса учења: По завршетку модула/теме полазник ће бити у стању да...; - глагола - указивање на активност, односно оно што је субјект у стању да уради после периода учења, - објекта - указивање на шта или са чим се делује, - критеријума или стандарда извршења - опис услова под којима се радња, односно активност обавља.
	Начин организације, облици учења и методе остваривања програма модула/теме	Навести начин организације и реализације наставе, облике учења и методе остваривања модула/теме, који су усклађени са потребама и могућностима полазника. У оквиру начина организације обуке потребно је навести недељну динамику обуке у оквиру модула/теме и примењене методе и технике. Уколико се практичан рад обавља код послодавца, потребно је навести исходе учења, као и садржај дела програма модула/теме који се реализује код послодавца.
	Место реализације модула/теме	Навести адресу на којој ће бити реализован теоријски и практични део програма модула/теме.
	Опрема и средства за остваривање програма модула/теме	Навести опрему и средства који омогућавају реализацију програма модула/теме (општа наставна средства, модели, узорци материјала, специфична опрема, машине, алати, прибор, и сл.).
	Кадрови за остваривање програма модула/теме	Навести име, презиме и квалификацију извођача програма (предавач, тренер, водитељ, инструктор) за теоријску и практичну наставу, у складу са чланом 12. Правилника.
		Материјали за учење морају одговарати исходима и садржају програма и задацима који се дају полазницима на завршном

	Материјали за учење и подучавање у оквиру модула/теме	испиту. Навести материјале за учење и подучавање који ће се користити у оквиру модула/теме, односно: - уџбенике и другу званично објављену стручну литературу (назив уџбеника, ауторе, издавача и годину издавања) и/или - приручнике, скрипте, презентације и друге материјале за учење и подучавање
--	--	--

6.	Реализовање програма на даљину	Уколико се програм реализује на даљину, потребно је навести: - Спецификацију опреме и комуникационо-информатичке технологије за успостављање и одржавање двосмерне комуникације на линији извођач програма – полазник ради реализације програма на даљину; - Назив апликације путем које ће се одвијати настава на даљину; - Начин подршке полазницима за успешно учење у онлајн окружењу (упуства за коришћење апликације, материјали за учење, консултације, самопровера, провере знања и сл.). Уколико се део програма реализује на даљину, потребно је навести: - Исоходе учења, као и садржај дела програма модула/теме који се реализује онлајн; - Обим (укупни број часова) и динамику (распоред часова) реализације програма на даљину; - Број и величину група са којима се остварује обука на даљину; - Начин подршке полазницима за успешно учење у онлајн окружењу (упуства за коришћење апликације, материјали за учење, консултације, самопровера, провере знања и сл.).
7.	Прилагођеност програма искуству, стеченом образовању, знању, вештинама и способностима полазника	Описати услове и начин прилагођености програма искуству, стеченом образовању, знању, вештинама и способностима полазника. Посебно описати: - Начин утврђивања претходно стеченог релевантог знања и искуства (путем улазног теста); - Врсту и обим прилагођавања (у погледу садржаја, динамике и начина реализације обуке).
8.	Обезбеђивање приступачности програма за особе са инвалидитетом	Навести да ли је програм приступачан особама са инвалидитетом. Уколико је програм прилагођен особама са инвалидитетом, навести информације о: - Врсти инвалидитета на коју се прилагођавање односи; - Начин прилагођавања (у погледу садржаја, начина реализације)

		обуке и начина организације испита за проверу компетенција).
9.	Начин организације и садржај испита	Потребно је навести: - Исоходе учења који се проверавају; - Начин провере савладаности програма (прецизирати да се провера обавља извршењем практичног радног задатка са пратећим усменим образложењем, писмено или усмено); - Број задатака који полазник извршава на испиту за проверу компетенција; - Место на коме се обавља провера (кабинет, радионица и сл.); - Начин изражавања оцене на испиту (оцена се изражава са «положио», «није положио», навођењем назива обуке). Уз програм обуке потребно је приложити: – Примере испитних задатака; – Пример теста за проверу теоријских знања; – Критеријуме за оцењивање за приложене примере теста и испитних задатака.
10.	Назив јавне исправе, уверења или потврде	Навести предлог назива исправе - сертификата, уверења или потврде која се издаје полазнику за завршен програм обуке, у складу са Правилником о врсти, називу и садржају образаца и начину вођења евиденција и називу, изгледу и садржају образаца јавних исправа и уверења у образовању одраслих („Сл. Гласник РС”, бр. 89/15, 102/15, 102/22).
11.	Начин на који се програм чини доступним јавности	Навести начин оглашавања и информисања о програму (на интернет страници, памфлету, огласној табли организације, итд.)

^{1,2} Детаљно појашњено у Методолошком упутству на интернет страници Агенције за квалификације

ПРИЛОГ 2. Образац за писање предлога програма образовања одраслих

ПРОГРАМ
НЕФОРМАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

--

**ЗА СТИЦАЊЕ СТАТУСА ЈАВНО ПРИЗНАТОГ ОРГАНИЗАТОРА АКТИВНОСТИ
ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ**

Назив школе, место и датум израде плана и програма:

1. ОПШТИ ПОДАЦИ О ПРОГРАМУ

1.1. Назив програма

1.2. КЛАСНОКС/ISCED 13-F подсектор

1.3 Категорија програма неформалног образовања одраслих - назив и шифра стандарда квалификације/занимања

1.4 Трајање програма у сатима

1.5 Максималан број полазника по образовној групи

2. УСЛОВИ ЗА УПИС ПОЛАЗНИКА

2.1. Ниво НОКС-а и врста образовања или знања и вештине које полазник мора поседовати:

2.2. Специфични психофизички захтеви за похађање програма обуке:

3. ОПШТИ ОПИС ПРОГРАМА

4. ЦИЉ ПРОГРАМА

Опрема и средстава за остваривање програма модула/теме:
Кадрови за остваривање програма модула/теме (име, презиме и квалификација): Теоријска настава: Практична настава:
Материјали за учење и подучавање у оквиру модула/теме:

Т – теоријска настава ПН – практична настава

НАПОМЕНА: За сваки модул потребно је израдити таблицу као у тачки 5.2.1.

6. РЕАЛИЗОВАЊЕ ПРОГРАМА НА ДАЉИНУ

7. ПРИЛАГОЂЕНОСТ ПРОГРАМА ИСКУСТВУ, СТЕЧЕНОМ ОБРАЗОВАЊУ, ЗНАЊУ, ВЕШТИНАМА И СПОСОБНОСТИМА ПОЛАЗНИКА

8. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ПРИСТУПАЧНОСТИ ПРОГРАМА ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

9. НАЧИН ОРГАНИЗАЦИЈЕ И САДРЖАЈ ИСПИТА

10. НАЗИВ ЈАВНЕ ИСПРАВЕ, УВЕРЕЊА ИЛИ ПОТВРДЕ

11. НАЧИН НА КОЈИ СЕ ПРОГРАМ ЧИНИ ДОСТУПНИМ ЈАВНОСТИ

ПРИЛОГ 3. Образац Захтева са Листом прилога

Попуњава Министарство просвете

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
Сектор за средње образовање и
васпитање и образовање одраслих
Београд, Немањина 22-26

Датум:

Број:

Примио:

ЗАХТЕВ

ЗА СТИЦАЊЕ СТАТУСА ЛПОА
за извођење програма образовања одраслих:

--

Назив програма образовања одраслих

Пун назив школе	
Делатност школе	
Шифра делатности	
Адреса седишта школе	
Место	
Округ, општина	
Матични број	
ПИБ	
Телефон	
Веб адреса	

Имејл школе	
Контакт особа	
Телефон контакт особе	
Имејл контакт особе	
Директор/овлашћено лице, тел. имејл	

Списак програма неформалног образовања одраслих који су изведени у последње 3 године		
Назив програма	Период реализације	Број полазника

Уз ЗАХТЕВ се прилажу следећи прилагођени програми*:

	Назив прилагођеног програма обуке
1.	
2.	
3.	
...	

**ПОДАЦИ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ
ПРОГРАМА ОБУКЕ У ПОГЛЕДУ ПРОСТОРА, ОПРЕМЕ, НАСТАВНИХ
СРЕДСТАВА И КАДРА**

ПРОСТОР	<i>Потребно је навести (у складу са чланом 15, 16. и 17. Правилника) податке о:</i> - <i>Адреси на којој ће бити реализован теоријски и практични део програма;</i> - <i>Просторијама за реализацију теоријског дела обуке (учионица, кабинет и сл.) и практичног дела обуке (радионица, полигон, градилиште и сл.), имајући у виду број полазника и садржај програма обуке;</i> - <i>Другим просторијама и условима за остваривање програма;</i> - <i>Податке о хигијенско-техничким условима простора у коме се реализује обука.</i>
ОПРЕМА И НАСТАВНА СРЕДСТВА	<i>Навести спецификацију опреме и наставних средстава који ће се користити за реализацију програма обуке.</i>
КАДРОВИ	<i>Навести име, презиме и квалификацију извођача програма (предавач, тренер, водитељ, инструктор) за теоријску и практичну наставу и стручних сарадника.</i>

НАПОМЕНА:

* Уз Захтев је потребно приложити прилагођене програме ([Прилог 2](#)), уколико се врши прилагођавање програма обуке за део стандарда квалификације, издвајањем једне или више компетенција ради стицања делимичне квалификације и појединачних исхода учења који омогућавају рад у једном или више занимања из стандарда квалификације.

**Уз Захтев је неопходно доставити следеће доказе о испуњености услова за стицање статуса ЈПОА, који се прилажу уз програм обуке:

- 1) Извод из регистрације привредних субјекта.
- 2) Докази о испуњености услова у погледу простора:
 - Уколико је простор у власништву организације, доставити доказ о власништву;
 - Уколико је простор у закупу, доставити Уговор о закупу;
 - Уколико се практични део обуке реализује код послодавца, доставити Уговор о пословно-техничкој сарадњи са послодавцем.
- 3) Докази о испуњености услова у погледу опреме и наставних средстава:
 - Уколико је релевантно, приложити фотографије, видео снимке и сл.
- 4) Докази о испуњености услова у погледу кадра, односно о компетенцијама стручних лица која ће бити ангажована за извођење активности образовања одраслих:
 - Докази о нивоу и врсти образовања и обука (дипломе, национално или међународно признате сертификације);
 - Биографије извођача програма и стручних сарадника (нпр. Europass);
 - Докази о радном искуству на пословима, односно у занимању или групи занимања који су релевантни за реализацију програма;
 - Потврду о стеченим андрагошким компетенцијама;
 - Уговори о ангажовању извођача програма и стручних сарадника.
- 5) Материјали за учење и подучавање:
 - Приложити приручник, скрипте, презентације и друге материјале за учење (учбенике и другу званично објављену стручну литературу).
- 6) Предлог форме уговора о међусобним правима и обавезама између организатора и полазника.

ЛИСТА ПРИЛОГА		✓ Достављени прилози *
1	Уз попуњен образац Захтева за давање сагласности за проширену делатност и стицање статуса ЈПОА за НФО (Прилог 3 Процедуре) прилажемо следеће:	
2	Одлука Школског одбора о проширеној делатности	
3	Мишљење Савета родитеља	
4	Мишљење одговарајућег стручног органа установе - (Наставничко веће.....)	
5	Докази о испуњености посебних услова за обављање делатности прибављених од надлежних органа: - Решење о верификацији основне делатности (Привредни суд); - Решење о верификацији проширене делатности (Министарство просвете)	
6	План прихода и издатака за обављање проширене делатности (Саставни део одлуке Школског одбора)	
7	Начин располагања и план коришћења остварених средстава (Саставни део одлуке Школског одбора)	
8	Начин ангажовања ученика, одраслих и запослених (Изјава директора је саставни део одлуке Школског одбора)	
	Програм	
9	Предлог програма неформалног образовања – обуке развијен у складу са Методологијом (Прилог 1 и 2 Процедуре) или Анекс 1. Методологије	
	Кадровски капацитети	
10	Листа наставника (предавача, тренера, водитеља, инструктора) (Оверена и потписана од стране директора – са прилогом 11)	
11	- CV ; - Фотокопија дипломе, сертификата; - Доказ о андрагошким компетенцијама за наставнике	
12	Листа стручних сарадника (андрагог, психолог и библиотекар) (Оверена и потписана од стране директора – са	

	Прилогом 13)	
13	- CV; - Фотокопија дипломе, сертификата; - Доказ о андрагошким компетенцијама за стручне сараднике	
	Просторни и технички капацитети	
14	Доказ о власништву или закупу простора у трајању најмање до завршетка програма обуке (Решења, уговор о закупу и сл.)	
15	Уговор школе са послодавцем (Уколико се практична настава обуке реализује код послодавца)	
16	Одлука директора о опредељивању простора, опреме и наставних средстава за реализацију активности НФО у складу са чланом 15. и 19. Правилника о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса ЈПОА (Оверена и потписана од стране директора)	
17	Списак приручног материјала за учење и Приручни материјал у дигиталној форми	
18	Пример уговора између организатора обуке и полазника (Није обавезно)	
19	Пример уговора између организатора обуке и предавача о ангажовању (Није обавезно)	
20	Материјал за наставнике и инструкторе и полазнике (Није обавезно)	

*** Напомена:**

- ✓ Ставити овај знак за сваки Прилог који достављате уз Елаборат

(Место и датум)

(Школа)

(Овлашћено лице)

ПРИЛОГ 4. Обавештење

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
Сектор за средње образовање и васпитање
и образовање одраслих
Број: *(број предмета)*
Датум: *(датум)*
Београд, Немањина 22-26

ОБАВЕШТЕЊЕ

Дана __. __. 20__ године, *(назив школе)*, из *(седиште школе)*, обратила се Министарству просвете са Захтевом за давање сагласности за проширену делатност за стицање статуса ЛПОА за програм обуке *(назив обуке)*.

Увидом у поднету документацију утврђени су следећи недостаци:

1.
2.
3.

Позива се подносилац Захтева да у року од 8 дана, од дана пријема Обавештења, отклони наведене недостатке.

Уколико недостаци не буду отклоњени у наведеном року, Захтев ће бити одбачен, о чему ће се донети посебан закључак.

Достављено:

- *(назив школе)*;
- Архиви.

МИНИСТАР

ПРИЛОГ 5. Решење о одбацивању Захтева

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
Сектор за средње образовање и васпитање
и образовање одраслих
Број: *(број предмета)*
Датум: *(датум)*
Београд, Немањина 22-26

На основу члана 59. став 2. и члана 92. став 1. тачка 6) Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16, 95/18 – аутентично тумачење, 2/23-УС), члана 98. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 10/19, 6/20, 129/21, 92/23, 19/25) и члана 23. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон, 47/18), решавајући по Захтеву од *(датум)* за проширену делатност и стицање статуса јавно признатог организатора активности одраслих за програм обуке *(назив програма обуке)* које је поднела *(назив школе)* из *(седиште школе)*, министар просвете, доноси

РЕШЕЊЕ

ОДБАЦУЈЕ се Захтев *(број)* од *(датум)* за проширену делатност и стицање статуса ЛПОА образовања одраслих за програм обуке *(назив обуке)* који је поднела *(назив школе)*, као неуредан.

Образложење

(назив школе) из *(седиште школе)*, поднела је Министарству просвете Захтев *(број)* од *(датум)* за давање сагласности за проширену делатност и стицање статуса ЛПОА за програм обуке *(назив обуке)*.

Увидом у поднету документацију утврђени су следећи недостаци:

1.
2.
3.

Министарство просвете је, сагласно одредби члана 59. став 1. ЗУП-а, упутио Школи позив за отклањање недостатака број: ____ од *(датум)* са роком од ____ дана да отклони наведене недостатке. Школа је позив уредно запримила дана *(датум)*.

Одредбом члана 59. став 2. ЗУП-а прописано је да, уколико поднесак не буде уређен у року, орган решењем одбацује поднесак.

Имајући у виду законску одредбу као и чињеницу да је рок од ____ дана истекао дана *(датум)*, да Школа у датом року није отклонила недостатке у свом захтеву, да је исти неуредан и спречава орган да по њему поступа, решено је као у диспозитиву овог решења.

Упутство о правном средству:

Ово решење коначно је у управном поступку. Против истог се може покренути управни спор. Тужба се подноси Управном суду у Београду у року од 30 дана од пријема овог решења.

Достављено:

- *(назив школе)*;
- Архиви.

МИНИСТАР

ПРИЛОГ 6. Решење о одбијању сагласности за проширену делатност и стицање статуса ЈПОА

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
Сектор за средње образовање и васпитање
и образовање одраслих

Број: *(број предмета)*

Датум: *(датум)*

Београд, Немањина 22-26

На основу члана 98. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 10/19, 6/20, 129/21, 92/23, 19/25) и члана 41. став 1-4. Закона о националном оквиру квалификација РС („Службени гласник РС”, бр. 27/18, 6/20, 129/21 – др.закон, 76/23), решавајући по Захтеву *(број)* за давање сагласности за проширену делатност и стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих за програм обуке *(назив програма обуке)* који је *(датум)* поднела *(назив школе)* из *(седиште школе)*, министар просвете, доноси

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА се као неоснован, Захтев за давање сагласности за проширену делатност и стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих за програм обуке *(назив програма обуке)* који је поднела *(назив школе)*, због неиспуњености прописаних услова у погледу _____.

Образложење

(назив школе) из *(седиште школе)* поднела је Министарству просвете, Захтев *(број)* од *(датум)* за давање сагласности за проширену делатност и стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих за програм обуке *(назив обуке)*.

Увидом у достављени *(назив документа, број, датум, АЗК)* констатовани су следећи недостаци:

1.
2.

Имајући у виду наведено, решено је као у диспозитиву овог Решења.

Упутство о правном средству:

Ово Решење је коначно у управном поступку и против истог се може покренути управни спор. Тужба се подноси Управном суду у Београду у року од 30 дана од пријема решења.

Достављено:

- *(назив школе)*;
- Архиви.

МИНИСТАР

ПРИЛОГ 7. Решење о давању сагласности за проширену делатност за стицање статуса ЈПО

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
Сектор за средње образовање и васпитање
и образовање одраслих

Број: *(број предмета)*

Датум: *(датум)*

Београд, Немањина 22-26

На основу члана 98. ст. 4. и 7. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 10/19, 6/20 и 129/21, 92/23, 19/25; у даљем тексту: Закон), члана 41а став 6. Закона о Националном оквиру квалификација Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 27/18, 6/20 и 129/21 – др.закон, 76/23; у даљем тексту: Закон о НОКС-у) и члана 2. став 1. тачка 1) Правилника о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих („Службени гласник РС”, број 130/21; у даљем тексту: Правилник), решавајући по Захтеву *(број захтева)* од *(датум)* за давање сагласности за проширену делатност и стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих за активност неформалног образовања одраслих, који је поднела *(назив школе)* из *(место, адреса)*, министар просвете доноси

РЕШЕЊЕ

1. ДАЈЕ се сагласност на Одлуку о проширеној делатности *(број одлуке)* коју је *(датум)* донео Школски одбор *(назив школе)* из *(место, адреса)* (у даљем тексту Школа), шифра делатности: 85.59 - остало образовање.
2. Одобрава се *(назив школе)* из *(место, адреса)* статус јавно признатог организатора активности образовања одраслих за реализацију неформалног образовања одраслих *(назив програма обуке)* у оквиру квалификације *(назив и шифра квалификације)* чијим завршавањем се стиче:

1. -----

2. -----

3. *(назив програма обуке)* ће се реализовати на _____ језику, у објекту _____ на локацији *(место, адреса)*.

4. Одобрење статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих издаје се на пет година, од дана доношења Решења.

Образложење

(назив школе) из (седиште школе), поднела је Министарству просвете Захтев (број) од (датум) за давање сагласности за проширену делатност и стицање статуса ЛПОА за активност неформалног образовања одраслих (назив програма обуке).

Увидом у Захтев и достављену документацију утврђено је да је предметни захтев уредан те је као такав сагласно одредби члана 41а став 1. Закона о НОКС-у, достављен Агенцији за квалификације, ради давања свог извештаја о испуњености услова у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава активности образовања одраслих.

Агенција за квалификације је доставила Извештај број: (број АЗК) од (датум), којим је утврдила да (назив програма обуке), испуњава услове у погледу плана и програма активности образовања одраслих, начину остваривања програма и кадра, простора, опреме и наставних средстава. Извештајем је прихваћена предложена локација (адреса локације/а) за реализацију наведеног програма и констатоване су врсте јавних исправа које ће Школа да издаје полазницима који успешно савладају наведени програм.

У складу са чланом 9. Правилника о врсти, називу и садржају образаца и начину вођења евиденције и називу, садржају и изгледу образаца јавних исправа и уверења у образовању одраслих („Службени гласник РС”, бр. 89/2015, 102/15 и 102/22) Школа полазницима издаје:

1. -----
2. -----

У току овог поступка, Сектор за финансије Министарства просвете је, сходно члану 98. став 8. Закона, дао сагласност број: (број) од (датума) на План прихода и примања и расхода и издатака за проширену делатност за стицање статуса ЛПОА за програм образовања одраслих (назив програма обуке).

Решењем о усвајању стандарда квалификације (назив) („Службени гласник РС” бр. ____ од датум), одређен је стандард квалификације (назив) на основу ког је Школа израдила свој програм образовања одраслих (назив програма обуке) и прилагођене програме.

Школа има решење о верификацији образовног профила (назив образовног профила) број: ____ од (датум) којим је утврђена испуњеност прописаних услова у погледу простора, опреме, наставних средстава и стручног кадра, у складу са Законом.

Чланом 98. став 4. Закона, прописано је да школа може да остварује програме обука, стручног оспособљавања и друге активности образовања одраслих уколико стекне статус јавно признатог организатора активности образовања одраслих, у складу са законом којим се уређује Национални оквир квалификација, а ставом 7. истог члана да одлуку о проширеној делатности доноси орган управљања установе, уз сагласност Министарства просвете.

Чланом 39, став 2. Закона о НОКС-у прописано је да основна и средња школа, може да стекне статус ЛПОА уколико испуњава ближе услове за обављање активности образовања одраслих прописане

у складу са овим законом и има решење о верификацији у складу са законом којим се уређују основи система образовања и васпитања.

Чланом 41а, став 9. Закона о НОКС-у, прописано је да се одобрење статуса ЛПОА издаје на период од пет година.

Чланом 2. став 1. и 3. Правилника, прописано је да средња школа, између осталог, може да стекне статус ЛПОА за активности неформалног образовања одраслих којима се стичу компетенције и/или квалификације, и то за обуке за стицање квалификација нивоа од 1 до 3 и 5 НОКС-а у складу са стандардом квалификације.

Чланом 9. став 2. тачка 2) Правилника о евиденцији и јавним исправама прописано је да за савладани програм образовања одраслих, полазнику, односно кандидату ЛПОА издаје јавну исправу односно да се сертификат издаје за остварен стандард квалификације у целини, док је чланом 9. став 3. истог Правилника одређено да се уверење издаје за делимично остварен стандард стручних компетенција.

Имајући у виду наведене законске одредбе, чињеницу да је дато позитивно мишљење Агенције за квалификације, да је претходно утврђено да Школа испуњава услове у погледу простора, опреме и наставних средстава на предложеним локацијама, да је план прихода и издатака за обављање ове проширене делатности у складу са прописима којима се регулише буџетски систем, решено је као у диспозитиву овог решења.

Упутство о правном средству: Ово Решење коначно је у управном поступку и против истог се може покренути управни спор. Тужба се подноси Управном суду у Београду у року од 30 дана од пријема овог Решења.

Достављено:

- *(назив школе);*
- Агенцији за квалификације, ради уписа Школе у Регистар НОКС, подрегистар ЛПОА;
- Архиви.

МИНИСТАР

ПРИЛОГ 8. Оквир за израду плана прихода и издатака за обављање проширене делатности

Табела 1.									
Назив школе									
ПЛАН ПРИХОДА ЗА ПРОШИРЕНУ ДЕЛАТНОСТ ОБУКА ЗА (уписати назив обуке)									
Ред. бр. обуке	Назив обуке	Укупно часова по полазнику	Број часова		Број полазника на годишњем нивоу	Вредност теоријског часа	Вредност практичног часа	Цена обуке по полазнику ...дин. (...%)	Укупан годишњи приход ...дин. (...%)
			Теорија	Пракса					
1	2	3	4	5	6	7	8	9=4*7+5*8	10=9*6
1	Обука за ...					...дин	...дин	...дин. (...%)	...дин. (...%)

Табела 2.																	
Назив школе																	
ПЛАН ИЗДАТАКА ЗА ОБАВЉАЊЕ ПРОШИРЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ ОБУКА ЗА - (уписати назив обуке)																	
Ред. бр. обуке	Назив обуке	Планиран и годишњи приходи од обуке	Трајање обуке (бр. часова обуке) Теорија	Трајање обуке (бр. часова обуке) Пракса	Надокна да наставнику по часу Теорија	Надокна да наставнику по час Пракса	Цена испита	Укупно полазника	Зарада наставника - извођача обуке ...дин. (...%)			Ненаставни рад ... дин. (...%)	Режијски трошкови и трошкови испита ...дин. (...%)			Укупни расходи обуке ...дин. (...%)	Добит школе ...дин. (...%)
									Теорија	Пракса	Укупно		Режијски и трошкови	Трошкови испита	Укупно		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10=4*6	11=5*7	12=10+11	13 = 3% од 3	14	15=8*9	16=14+15	17=12+13+16	18= ...% од 3
1	Обука за...	...дин.			...дин	...дин	...дин		...дин. (...%)	...дин. (...%)	...дин. (...%)	...дин. (...%)	...дин. (...%)	...дин. (...%)	...дин. (...%)	...дин. (...%)	...дин. (...%)

Табела 3.

Сумарни преглед плана коришћења остварених средстава (пример)

Назив школе

ПЛАН ПРИХОДА И ПРИМАЊА И РАСХОДА И ИЗДАТАКА ЗА 20... ГОДИНУ
ПРОШИРЕНА ДЕЛАТНОСТ
назив обуке НФО

ПЛАНИРАНИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА
 Функционална класификација нпр.920

Ред.бр.	КОНТО	НАЗИВ	Извор финансирања		ИЗНОС
			01	04	
1	нпр. 742121	нпр. Приходи од продаје добара и услуга од стране тржишних организација у корист нивоа Републике			...дин.
					...дин.
					...дин.
		УКУПНО			...дин.

ПЛАНИРАНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ
 Функционална класификација нпр. 920

Ред.бр.	КОНТО	НАЗИВ	Извор финансирања		ИЗНОС
			01	04	
1	нпр. 4242	нпр. Услуге образовања, културе и спорта			...дин.
2	нпр. 4216	нпр. Закуп имовине и опреме			...дин.
3	нпр. 4239	нпр. Остале опште услуге			...дин.
4	нпр. 4261	нпр. Административни материјал			...дин.
5	нпр. 4266	нпр. Материјали за образовање, културу и спорт			...дин.
		УКУПНО			...дин.

Укупна добит (приходи минус расходи)

...дин.

ПЛАН КОРИШЋЕЊА ОСТВАРЕНИХ СРЕДСТАВА

Ред.бр.	КОНТО	НАЗИВ	НАМЕНА	ИЗНОС
1	нпр. 5126	нпр. Опрема за образовање, науку, културу и спорт	нпр. Рачунарска опрема	...дин.
2	нпр. 5126	нпр. Опрема за образовање, науку, културу и спорт	нпр. Алати	...дин.
3	нпр. 4266	нпр. Материјал за образовање, културу и спорт	нпр. Материјал за извођење	...дин.
0		УКУПНО		...дин.

Прилог 1.		
Сумарни преглед плана коришћења остварених средстава (пример)		
Назив школе		
*ПЛАН КОРИШЋЕЊА ОСТВАРЕНИХ СРЕДСТАВА И НАЧИН РАСПОЛАГАЊА - ОД ПРОШИРЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ назив обуке НФО		
Редни број	НАМЕНА СРЕДСТАВА	ПРОЦЕНАТ УЧЕШЋА ОСТВАРЕНИХ СРЕДСТАВА ...% (сума учешћа остварених средстава)
1	ЗАРАДА НАСТАВНИКА КОЈИ РЕАЛИЗУЈУ ОБУКУ	...% (... дин.)
2	НЕНАСТАВНИ РАД	...% (... дин.)
	Директор школе (...%)	
	Помоћник директора за образовање одраслих (...%)	
	Организатор практичне наставе (...%)	
	Психолог (...%)	
	Секретар (...%)	
	Шеф рачуноводства (...%)	
	Референт за правне, кадровске и административне послове (...%)	
	Референт за финансијско-рачуноводствене послове (...%)	
Помоћни наставник (...%)		
3	ТРОШКОВИ ИСПИТА	...% (... дин.)
	Оцењивачи (...%)	
4	РЕЖИЈСКИ ТРОШКОВИ	...% (... дин.)
	Струја (...%)	
	Вода (...%)	
	Грејање (...%)	
	Репроматеријал (...%)	
	Трошкови сервисирања машина (...%)	
5	ДОБИТ ШКОЛЕ	...% (... дин.)
	Побољшање материјалне основе рада и наставна средства(...%)	
	Текуће поправке и одржавање школе (...%)	
	Услуге (одржавање рачунара, огласи и услуге рекламирања, прослава Дана школе и школска слава, награде ученицима, излети, екскурзије, сајмови и стручна усавршавања) (...%)	
УКУПНО		...% (...дин.)
*Пример за сумарни преглед плана коришћења остварених средстава (пример могућих елементи за израду сумарне табеле)		
Датум :		Председник Школског одбора
Место :		

**ПРОШИРЕНА ДЕЛАТНОСТ УСТАНОВЕ И
СТАТУС ЈАВНО ПРИЗНАТОГ ОРГАНИЗАТОРА
АКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ**

**Упутство за припрему Плана прихода и расхода и начин ангажовања кадра
за спровођење активности образовања одраслих кроз проширену делатност**

Документ је припремљен у оквиру Пројекта Dialogue on Employment Creation, Initiative and Dual Education (DECIDE)

Београд, 2022. године

Садржај

1. ПЛАН ПРИХОДА И ИЗДАТАКА У КОНТЕКСТУ ПОСТУПКА АКРЕДИТАЦИЈЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ.....

- 1.1 Уводне напомене
- 1.2 Финансијски оквир спровођења активности образовања одраслих као проширене делатности у школама.....
- 1.3 Формирање цене за активности образовања одраслих
- 1.3.1 Трошкови за ангажовање кадра за спровођење активности образовања одраслих
- 1.3.2 Трошкови острчувања/признавања андрагошких компетенција кадра.....
- 1.3.3 Добит од спровођења активности образовања одраслих.....
- 1.4 План прихода и примања и расхода и издатака за проширену делатност - функционална класификација

2. НАЧИН АНГАЖОВАЊА КАДРА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ КРОЗ ПРОШИРЕНУ ДЕЛАТНОСТ.....

- 2.1 Правни основ за ангажовање запослених у школи
- 2.2 Акта школе у вези са ангажовањем запослених и спољних сарадника
- 2.3 Начини ангажовања према важећим прописима.....
- 2.3.1 Ангажовање запослених у школи
- 2.3.2 Ангажовање лица која нису запослена у школи.....
- 2.3.3 Опција без примене поступка прибављања сагласности за додатно ангажовање код корисника јавних средстава.....
- 2.4 Могућност додавања послова у проширеној делатности у правилник о систематизацији и организацији послова школе

2. УПОРЕДНА ИСКУСТВА – ПРИМЕР СЛОВЕНИЈЕ

- 3.1 Поступак акредитације школа за програме обука за НПК
- 3.2 Међукомпанијски едукативни центар (тренинг центар у Словенији).....
- 3.3 Финансирање установа и плаћање реализатора обука.....

4. ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМСКИХ РЕШЕЊА

- Прилог 1. Пример попуњеног Плана прихода и расхода.....
- Прилог 2. Одлука о именовању тима за реализацију проширене делатности.....
- Прилог 3. Пример Решења о именовању комисије за реализацију проширене делатности.....
- Прилог 4. Анекс уговора о раду за запосленог у школи који се ангажује у проширеној делатности.....
- Прилог 5. Мишљење Министарства финансија
- Прилог 6. Мишљење Канцеларије за јавне набавке
- Прилог 7. Мишљење Министарства државне управе и локалне самоуправе

РЕФЕРЕНЦЕ.....

1. ПЛАН ПРИХОДА И ИЗДАТАКА У КОНТЕКСТУ ПОСТУПКА АКРЕДИТАЦИЈЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

1.1 Уводне напомене

Закон о основама система образовања и васпитања¹⁹ (у даљем тексту: ЗОСОВ) из 2017. године и касније Закон о Националном оквиру квалификација Републике Србије²⁰ (у даљем тексту: Закон о НОКС–у), донели су новине у погледу начина на који основна и средња школа (у даљем тексту: школа) могу да као проширену делатност реализују обуке, стручно оспособљавање и друге активности образовања одраслих. Претходно је због неусаглашености Закона о образовању одраслих („Службени гласник РС” бр. 55/2013, 88/2017 - др. закон, 27/2018 - др. закон и 6/2020 - др. закон) и ЗОСОВ-а, практично било омогућено постојање паралелног система образовања одраслих, једног у којем су школе реализовале обуке на основу сагласности за проширену делатност и други, према којем су школе требале да стекну статус јавно признатог организатора активности образовања одраслих (у даљем тексту: ЛПОА) да би могле да реализују обуке.

На основу нових законских решења, уколико жели да реализује програме обука, стручног оспособљавања и друге активности образовања одраслих, школа мора да добије сагласност Министарства просвете, науке и технолошког развоја (у даљем тексту: МПНТР) за проширену делатност којом ће стећи статус ЛПОА за једну или више активности образовања одраслих: програме обука у неформалном образовању за лични развој и програме за стицање квалификације и/или компетенција за рад, програме каријерног вођења и саветовања (у даљем тексту: КВиС) и за спровођење поступка признавања претходног учења (у даљем тексту: ППУ).

Кроз поступак стицања статуса ЛПОА, школе доказују да у потпуности испуњавају услове и стандарде дефинисане законима и подзаконским актима, односно да имају капацитете да осигурају квалитетно спровођење активности образовања одраслих за које желе да се акредитују. Када школа стекне статус ЛПОА за одређену активност образовања одраслих то значи да су, на националном нивоу, потврђени оспособљеност школе и кадра да реализују програм обуке, затим њихов продукт програм обуке, на основу чега може да се закључи да услуге – обука коју институција треба да реализује са одраслим полазницима, или процес ППУ, или КВиС задовољавају одређене стандарде квалитета.

Поступак у којем школе стичу статус ЛПОА специфичан је у односу на исти поступак који је прописан за друге организације. Та специфичност се огледа у правном основу за његово спровођење – примена одредби о проширеној делатности из ЗОСОВ и сходној примени одредби о поступку за стицање статуса ЛПОА који се примењује на друге организације из Закона о НОКС–у.

Наиме, како је основна делатност школе реализација формалног образовања и васпитања, због које је и основана, планирана актом о мрежи школа и финансирана, свака додатна делатност има статус проширене делатности у смислу ЗОСОВ. Другим речима, школе могу обављати друге активности, па тако и активности образовања одраслих, само уколико то не угрожава одвијање њихове примарне делатности. У складу са наведеним, поступак одобравања статуса ЛПОА за школе води МПНТР,

¹⁹ Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС” бр. 88/2017, 27/2018 - др. закони, 10/2019, 6/2020 и 129/2021)

²⁰ Закон о Националном оквиру квалификација Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 27/18, 6/20 и 129/21 – др. закон)

односно Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице (у даљем тексту: ПС АПВ) за школе са територије АП Војводина, и то кроз поступак за добијање сагласности за проширену делатност.

Школе стичу статус ЈПОА кроз поступак за добијање сагласности за проширену делатност, тако да би, пре подношења захтева за проширену делатност за стицање статуса ЈПОА, Школски одбор требало да донесе Одлуку о проширеној делатности (члан 98. ЗОСОВ). Одлука о проширеној делатности садржи: Шифру делатности, Елаборат о остваривању делатности за активности образовања одраслих за које се тражи проширена делатност, Доказе о испуњености посебних услова за обављање делатности прибављених од надлежних органа, Мишљење Савета родитеља и одговарајућег стручног органа установе, **План прихода и издатака за обављање те делатности**, Начин ангажовања ученика, одраслих и запослених, **Начин располагања и план коришћења остварених средстава**, у складу са прописима који регулишу буџетски систем.

Посматрано у контексту акредитације за спровођење активности образовања одраслих, сврха припреме Плана прихода и издатака за обављање те делатности, као и Начина располагања и плана коришћења остварених средстава је доказивање да спровођење активности образовања одраслих неће угрозити реализацију формалног образовања у школи као њене примарне делатности као и да ће се средствима оствареним кроз проширену делатност располагати у складу са прописима који регулишу буџетски систем. Истовремено, наведена документа полазни су оквир за будуће преговоре о цени услуге у наредном петогодишњем периоду са конкретним корисницима услуге школе.

Активности образовања одраслих за које школа може да стекне статус ЈПОА су:

- 1) Обуке у неформалном образовању одраслих којима се стичу компетенције и и/или квалификације у складу са стандардом квалификације (члан 40. став 1. тачка 1) Закона о НОКС–у;
- 2) Обуке у неформалном образовању одраслих које нису засноване на стандарду квалификације (члан 40. став 1. тачка 2) Закона о НОКС–у;
- 3) Признавање претходног учења (члан 40. став 1. тачка 4) Закона о НОКС–у;
- 4) Каријерно вођење и саветовање (члан 40. став 1. тачка 3) Закона о НОКС–у.

1.2 Финансијски оквир спровођења активности образовања одраслих као проширене делатности у школама

Финансирање које је школи као јавној установи обезбеђено (из Републичког буџета, буџета аутономне покрајине и буџета јединице локалне самоуправе) намењено је за обављање основне делатности школе²¹. Приход који школа оствари од проширене делатности једини је извор финансирања за спровођење активности потребних за реализацију проширене делатности.

Мерила за финансирање основне делатности у том смислу могу да послуже за образовање цене проширене делатности, али нема обавезе да школа та мерила примени на исти начин као за основну делатност. На пример, поједини материјални трошкови (комунални, струја и сл.) се преклапају са трошковима који се већ покривају из буџета јединице локалне самоуправе па их је могуће укључити у цену у мањем проценту. Такође, зараде запослених које се исплаћују из буџета Републике Србије могу да буду оквир за одређивање накнаде коју ће запослени добити сразмерно свом учешћу у реализацији активности, али не мора се нужно ограничавати тим износом с обзиром да то ангажовање иако има карактер зараде није прековремни рад да би се нужно везао за основну зараду.

²¹ Чланови 187-189 Закона о основама система образовања и васпитања

У поступку добијања сагласности од МПНТР-а за проширену делатност, школа у оквиру одлуке о проширеној делатности²² приказује План прихода и издатака за обављање те делатности, начин ангажовања ученика, одраслих и запослених и Начин располагања и план коришћења остварених средстава, у складу са прописима који регулишу буџетски систем. По добијању сагласности на Одлуку о проширеној делатности, школа ће изменити свој финансијски план који садржи процену обима прихода и примања, као и процену обима расхода и издатака за период једне буџетске године.

1.3 Формирање цене за активности образовања одраслих

За разлику од висине школарине за ванредне ученике у средњим школама, као и за преквалификацију и доквалификацију, која се, у складу са чланом 4. став 8. ЗОСОВ-а утврђује одлуком министра просвете, науке и технолошког развоја, нема правног основа за прописивање цена обука које школа релизује као ЛПОА и цена поступка ППУ и КВиС.

Према томе, школа има право да сама утврди цену и све елементе (трошкове) од којих је сачињена. Међутим, формирање цена ретко је потпуно слободно у конкурентској ситуацији, јер увек постоји нека врста ограничења. При доношењу одлуке о цени неопходно је узети у обзир деловање великог броја фактора различитог карактера и интензитета деловања од којих је доста њих ван контроле установе. Ти фактори могу бити: стање трошкова, тражња и конкуренција, државни прописи и јавно мњење. При формирању цене треба узети у обзир и утицај инфлације.

Узимајући у обзир да су активности образовања одраслих (обуке, ППУ, услуге КВиС) разнолике и да њихово спровођење подразумева разноврсне трошкове, приликом формирања цене услуге важно је сагледати све потенцијалне трошкове који могу настати у вези са њиховом реализацијом. То могу бити трошкови за:

- *ангажовање наставног и ненаставног кадра* (кадра из реда запослених у школи или ангажованог са тржишта рада),
- *енергетске услуге* (електрична енергија, грејање),
- *комуналне услуге* (услуге водовода и канализације, услуге дератизације, димничарске услуге, одвоз отпада, услуге редовног одржавања и старања и остале комуналне услуге),
- *закуп имовине и опреме*, (у ситуацији када се активност образовања одраслих спроводи ван просторија школе),
- *услуге образовања и усавршавања кадра* (обуке за стицање андрагошких компетенција или компетенција за спровођење поступка ППУ и сл.),
- *услуге информисања* (услуге штампања сертификата, уверења, флајера, услуге информисања јавности, услуге рекламе, медијске услуге),
- *текуће поправке и одржавање зграде и објеката* (расходи за столарске, молерске радове, радове на водоводу и канализацији, радови на централном грејању радови на електричним инсталацијама и остали расходи поправке и одржавања),
- *текуће поправке и одржавање опреме* (расходи за одржавање опреме за обучавање, спровођење поступка ППУ, КВиС),
- *административни материјал* (канцеларијски материјал и сл.),
- *материјал за образовање и усавршавање* (публикације, часописи, гласила, стручна литературе и материјали за образовање),

²² Члан 98. став 8. ЗОСОВ прописано је да Одлука о проширеној делатности јавне установе садржи план прихода и издатака за обављање те делатности, начин ангажовања ученика, одраслих и запослених и начин располагања и план коришћења остварених средстава, у складу са прописима који регулишу буџетски систем

- *материјал за саобраћај* (издаци за гориво и остали материјал за превозна средства),
- *материјал за обучавање/ППУ/КВuС* (трошкови израде приручног материјала, материјала потребног за спровођење активности образовања одраслих, материјали потребни у радионицама, набавка учила и наставних средстава и сл.),
- *материјал за посебне намене* (трошкови за алат и инвентар и материјали за посебне намене),
- *остали трошкови* (осигурање полазника/кандидата за случај повреде на раду и професионалног обољења, развој/прилагођавање програма обуке, односно инструмената за поступак ППУ и сл.).

У зависности од врсте активности образовања одраслих и постојећих ресурса школе, у цену услуге образовања одраслих биће урачунати сви или само неки од наведених трошкова.

Приликом формирања цене услуге потребно је уважити како *фиксне* (који се не мењају са бројем остварених обука, нпр. трошкови одржавања и сл.) тако и *варијабилне* трошкове (који су директно зависни од броја извршених обука, нпр. трошкови кадра, материјала и сл.), будући да *сви* трошкови морају да буду покривени приходима од реализације активности образовања одраслих као проширене делатности.

Поред трошкова који настају услед спровођења саме услуге, приликом формирања цене у обзир је потребно узети и једнократне трошкове који настају у току самог процеса акредитације програма за стицање статуса ЛПОА као што су: остручавање кадра за рад са одраслима и за спровођење поступка ППУ у складу са стандардима дефинисаних у подзаконским актима, трошкови за развој програма обуке, те припрему приручног материјала и сл.

1.3.1 Трошкови за ангажовање кадра за спровођење активности образовања одраслих

Приликом сагледавања трошкова за ангажовање кадра у обзир је потребно узети трошкове накнаде за укупан кадар који ће бити ангажован на спровођењу активности образовања одраслих која је предмет акредитације, односно наставни и ненаставни кадар запослен у школи, кадар ангажован из реда послодаваца (чланови комисија за испит или ППУ), из других ЛПОА и сл., као и трошкове за остручавање кадра у складу са стандардима дефинисаних у подзаконским актима.

Када су у питању трошкови за ангажовање кадра *запосленог у школи*, односно трошкови накнаде коју примају запослени за учешће у проширеној делатности, у овом тренутку цена рада запослених је једини елемент који се може користити за одређивање висине те накнаде.

Чланом 12. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 34/2001, 62/2006 - др. закон, 63/2006 - испр. др. закона, 116/2008 - др. закони, 92/2011, 99/2011 - др. закон, 10/2013, 55/2013, 99/2014 и 21/2016 - др. закон), прописано је да јавне службе које остваре приходе који нису јавни приходи у смислу Закона о јавним приходима и јавним расходима, могу увећати плате утврђене у складу са овим законом и актом Владе из члана 8. овог закона до висине оствареног прихода, а највише до 30% по запосленом. Ставом 2. овог члана високошколске установе су изузете из овог ограничења и омогућено је да се плате запослених увећају сразмерно њиховом учешћу у стицању тих прихода. Ставом 3. прописано је да се елементи за обрачун и исплату плата из става 2. овог члана утврђују општим актом послодавца.

Такође, чланом 126. Закона о запосленима у јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 113/17, 95/18, 86/19, 157/20 и 123/21), чијим ће почетком примене од 1. јануара 2025. године, престати да важи Закон о платама у државним органима и јавним службама, такође је прописано да запосленом може да се увећава основна плата сразмерно учешћу трошкова рада запосленог у стицању сопствених прихода, али највише 30% од основне плате.

Свакако да при одређивању накнаде за ангажовање запослених као једног од елемената за утврђивање цене услуге морају бити узети у обзир и цене конкурентних програма код других ЛПОА, али и мотивација запослених да уопште пристану да буду ангажовани.

Када је реч о трошковима за ангажовање *кадра који није запослен у школи*, њихова висина је детерминисана врстом уговора којим се кадар ангажује за спровођење активности образовања одраслих. Ако би се школа определила за ангажовање кадра који није запослен у школи, као и у случају да ангажује кадар друге школе која је стекла статус ЛПОА, са тим лицима би се закључивао или уговор о допунском раду (највише до трећине радног времена), или уговор о привременим и повременим пословима. Уговор о делу није могуће применити за ангажовање кадра у проширеној делатности јер се овај начин рада ван радног односа примењује за ангажовања лица ради обављања оних послова које нису делатност послодавца, односно у овом случају школе. Како различите врсте уговора подразумевају различит обим права и обавеза, а самим тим и различиту висину трошкова, у наставку текста дати су **примери обрачуна и висине накнаде за ангажовање кадра који нису запослени у школи:**

Табела 1. - Примери обрачуна и висине накнаде за ангажовање кадра - уговор о привременим и повременим пословима

Обрачун накнаде				
ОПИС		Незапослено или лице које ради код другог послодавца са непуним радним временом	ОПИС	Пензионисано лице
1	Нето накнада	50.000,00	Нето накнада	50.000,00
2	Формула за прерачун	Б = Н: 0,701	Формула за прерачун	Б = Н: 0,76
3	Бруто накнада	71.326,68	Бруто накнада	65.789,48
4	Порез 10%	7.132,67	Порез 10%	6.578,95
5	Доприноси за социјално осигурање на терет запосленог 19,9%	14.194,01	Допринос за ПИО 14%	9.210,53
6	Доприноси на терет послодавца 16,15%	11.519,26	Допринос за ПИО на терет послодавца 11%	7.236,84
7	Укупни трошкови школе	82.845,94	Укупни трошкови школе	73.026,32

Табела 2. - Пример обрачуна и висине накнаде за ангажовање кадра - уговор о допунском раду

Обрачун накнаде		
1	Нето накнада	50.000,00
2	Коефицијент за прерачун	1,5625
3	Бруто накнада	78.125,00
4	Нормирани трошкови 20%	15.625,00
5	Опорезиви приход (3 - 4)	62.500,00

6	Порез на друге приходе 20%	12.500,00
7	Допринос за ПИО 25%	15.625,00
8	Укупни трошкови школе	78.125,00

1.3.2 Трошкови остручавања/признавања андрагошких компетенција кадра

Ради професионализације рада кадра ангажованог у подсистему образовања одраслих подзаконским актом је предвиђено да кадар ангажован код ЈПОА мора имати андрагошке компетенције.

Андрагошке компетенције кадар може да стеке похађањем програма стручног усавршавања за наставнике, васпитаче и стручне сараднике у области образовања одраслих као и кроз поступак признавања већ стечених компетенција за рад са одраслима код одговарајуће високошколске установе или струковног удружења андрагога. У тексту који следи дати су оквирни трошкови за развој/признавање андрагошких компетенција кадра:

Табела 3. - Оквирни трошкови за развој/признавање андрагошких компетенција²³

	Оквирна цена	Укупно за 3 лица
Обучавање за развој 5 андрагошких компетенција	30.000 дин. по лицу	90.000 дин.
Признавање 5 андрагошких компетенција	7.500 дин. по лицу	22.500 дин.

У цену обуке за развој андрагошких компетенција **нису** урачунати могући путни трошкови, трошкови смештаја, дневница и сл. за кадар који се остручава, тако да је приликом обрачунавања трошкова и формирања цене активности образовања одраслих потребно уважити и те трошкове (уколико постоје).

Правилником о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса ЈПОА („Службени гласник РС”, број 130/2021) дата је могућност да обуку за развој андрагошких компетенција спроводи стручни сарадник андрагог. Оквирни трошкови за ангажовање андрагога дати су у Табелама 4 и 5, при чему треба имати у виду да андрагог може да обавља и друге послове који захтевају издвајање додатних финансијских средстава за спровођење активности образовања одраслих, те да ангажовање андрагога може бити финансијски исплативије за школу од ангажовања већег броја стручњака за реализацију појединачних активности. Неке од активности на којима андрагог може бити ангажован су и: анализа потреба тржишта рада за знањима и вештинама, креирање образовне понуде, развој програма обука, планирање и организација образовних програма, вођење и саветовање полазника, евалуација активности образовања и учења, супервизија и менторство наставника почетника и сл.

²³ Дате цене су оквирне, базиране на ценама које су у претходном периоду биле евидентирани на тржишту

Табела 4. - Оквирни трошкови за ангажовање андрагога у школи - уговор о привременим и повременим пословима

Обрачун накнаде				
ОПИС		Незапослено или лице које ради код другог послодавца са непуним радним временом	ОПИС	Пензионисано лице
1	Нето накнада	70.000,00	Нето накнада	70.000,00
2	Формула за прерачун	Б = Н: 0,701	Формула за прерачун	Б = Н: 0,76
3	Бруто накнада	99.857,35	Бруто накнада	92.105,26
4	Порез 10%	9.985,74	Порез 10%	9.210,53
5	Доприноси за социјално осигурање на терет запосленог 19,9%	19.871,61	Допринос за ПИО 14%	12.894,74
6	Доприноси на терет послодавца 16,15%	16.126,96	Допринос за ПИО на терет послодавца 11%	10.131,58
7	Укупни трошкови школе	115.984,31	Укупни трошкови школе	102.236,84

Табела 5. - Оквирни трошкови за ангажовање андрагога у школи - уговор о допунском раду

Обрачун накнаде		
1	Нето накнада	30.000,00
2	Коефицијент за прерачун	1,5625
3	Бруто накнада	46.875,00
4	Нормирани трошкови 20%	9.375,00
5	Опорезиви приход (3 - 4)	37.500,00
6	Порез на друге приходе 20%	7.500,00
7	Допринос за ПИО 25%	9.375,00
8	Укупни трошкови школе	46.875,00

1.3.3 Добит од спровођења активности образовања одраслих

Приликом формирања цене услуге образовања одраслих у обзир је потребно узети и пројектовану добит од спровођења услуге. Добит (профит) представља разлику између укупног прихода и укупног расхода и изражава нето економски резултат пословања школе. Добит је економски

циљ пословања сваког субјекта пословања. По својој економској садржини, добит означава чист резултат извршених економских активности и делатности школе у одређеном временском периоду.

Добит се у процесу расподеле усмерава за различите намене као што су: побољшање материјалне основе рада и наставна средства, текуће поправке зграде и одржавање школе, услуге (одржавање рачунара, огласи и рекламирање, сајмови, стручна усавршавања и сл.).

1.4 План прихода и примања и расхода и издатака за проширену делатност – функционална класификација

Контним планом утврђене су бројчане ознаке и називи конта, по којима су корисници средстава обавезни да у књиговодству исказују имовину, обавезе, изворе средстава, приходе и друга примања, расходе и друге издатке, као и финансијски резултат. Контни план сачињавају класе, категорије, групе, синтетичка конта, аналитичка конта и субаналитичка конта. Корисници средстава су обавезни да пословне промене у буџетском рачуноводству воде по прописаним шестоцифреним субаналитичким контима, садржаним у Контном плану.

Извори финансирања показују порекло средстава из којег ће свако конкретно улагање бити финансирано.

Када је реч о кадру, исплата накнаде комисије која је образована на основу одлуке директора врши се преко економске класификације **4161 – Награде запосленима и остали посебни расходи**. Награде запосленима и остали посебни расходи садржи аналитичка конта на којима се књиже награде запосленима, бонуси и накнаде члановима управних, надзорних одбора и **комисија**. Расходи по овом основу могу настати само ако су прописани услови за стицање права запосленог и ако су обезбеђена средства. Књижење ових расхода се спроводи задужењем одговарајућих субаналитичких конта у оквиру овог синтетичког конта и субаналитичких конта групе **412000 - Социјални доприноси на терет послодавца**, за износе доприноса на терет послодавца, уз одобрење одговарајућих субаналитичких конта обавеза у групи **233000 - Обавезе за награде и остале посебне расходе и групи 234000 - Обавезе по основу социјалних доприноса на терет послодавца**.

У следећим табелама приказане су неке економске класификације за исказивање трошкова за обављање активности образовања одраслих као проширене делатности.

Табела 6. - Економске класификације за исказивање трошкова за обављање активности образовања одраслих као проширене делатности

Трошкови	
Конто 4212	<i>Енергетске услуге</i> садржи аналитичка конта на којима се књиже услуге за електричну енергију и трошкове грејања
Конто 4213	<i>Комуналне услуге</i> садржи аналитичка конта на којима се књиже услуге водовода и канализације, услуге дератизације, димничарске услуге, одвоз отпада, услуге редовног одржавања и старања и остале комуналне услуге
Конто 4216	<i>Закуп имовине и опреме</i> садржи аналитичка конта на којима се књиже закуп имовине и опреме
Конто 4233	<i>Услуге образовања и усавршавања запослених</i> садржи аналитичка конта на којима се књиже услуге обуке запослених, учешће на семинарима, котизација, трошкови стручног испита запосленог и друге услуге образовања и усавршавања запослених

Кonto 4234	<i>Услуге информисања</i> садржи аналитичка конта на којима се књиже услуге штампања диплома, распореда, флајера, услуге информисања јавности и односа са јавношћу, објављивање тендера, услуге рекламе и пропаганде, медијске услуге
Кonto 4251	<i>Текуће поправке и одржавање зграде и објекта</i> садржи аналитичка конта на којима се књиже расходи за столарске, молерске радове, радове на водоводу и канализацији, радови на централном грејању, радови на електричним инсталацијама и остали расходи поправке и одржавања
Кonto 4252	<i>Текуће поправке и одржавање опреме</i> садржи аналитичка конта на којима се књиже расходи за одржавање опреме за саобраћај, рачунарске опреме, биротехничке опреме, медицинске и лабораторијске опреме, одржавање опреме за образовање, културу и спорт и сл
Кonto 4261	<i>Административни материјал</i> садржи аналитичка конта на којима се књижи канцеларијски материјал, одећа, обућа и униформе, биодекорација и остали административни материјал
Кonto 4263	<i>Материјал за образовање и уасвршавање запослених</i> садржи аналитичка конта на којима се књиже публикације, часописи, гласила, стручна литературе и материјали за образовање
Кonto 4264	<i>Материјал за саобраћај</i> садржи аналитичка конта на којима се књиже издаци за гориво и остали материјал за превозна средства
Кonto 4266	<i>Материјал за образовање културу и спорт</i> садржи аналитичка конта на којима се књиже материјали потребни за одржавање наставе, материјали потребни у школским радионицама, набавка школских учила и наставних средстава и сл.
Кonto 4268	<i>Материјал за одржавање хигијене и угоститељство</i> садржи аналитичка конта на којима се књиже материјали за одржавање хигијене и материјали за угоститељство (хемијска средства за чишћење, храна, пиће и сл.)
Кonto 4269	<i>Материјал за посебне намене</i> садржи аналитички конто на којем се књиже алат и инвентар и материјали за посебне намене
Расходи за плате запослених	
	Зарада наставника и ненаставног особља
4161	Накнаде члановима комисија
4121	Допринос на терет послодавца за ПИО
4122	Допринос на терет послодавца за здравствено осигурање
	Расходи за кадар који није запослен у школи
424211	Услуге образовања (наставник друге школе)
423191	Остале административне услуге (привремени и повремени послови)

Сопствени приходи школе остварени обављањем проширене делатности користе се у складу са Планом прихода и примања и расхода и издатака за обављање проширене делатности искључиво

наменски, односно за подизање квалитета наставе у школи, стручно усавршавање кадра, набавку материјала и опреме, за текуће и инвестиционо одржавање објекта и опреме и других трошкова.

Табела 7. – План коришћења остварених средстава из добити

План коришћења остварених средстава из добити	
5122	<i>Административна опрема</i> (рачунарска, канцеларијска, комуникациона, електронска опрема и сл.)
5126	<i>Опрема за образовање, науку и културу</i> (алати, школске клупе и сл.)
4251	<i>Текуће поправке и одржавање зграде школе</i> (расходи за столарске, молерске радове, радове на водоводу и канализацији, радови на централном грејању радови на електричним инсталацијама и остали расходи поправке и одржавања.)
4252	<i>Текуће поправке и одржавање опреме школе</i> (одржавање опреме за саобраћај, рачунарске опреме, биротехничке опреме, медицинске и лабораторијске опреме, одржавање опреме за образовање, културу и спорт и сл.)
4233	<i>Услуге образовања и усавршавања запослених</i> (котизације за семинаре, стручна саветовања, трошкови стручног испита за запосленог и сл.)
4234	<i>Услуге информисања</i> (услуге штампања диплома, распореда, флајера, услуге информисања јавности и односа са јавношћу, објављивање тендера, услуге рекламе и пропаганде, медијске услуге и сл.)
4237	<i>Поклони</i> (награде ученицима за учешће на такмичењима)
4242	<i>Специјализоване услуге у образовању</i> (нпр. Дан школе, школска слава и сл.)
4266	<i>Материјал за образовање културу и спорт</i> (материјали потребни за одржавање наставе, материјали потребни у школским радионицама, набавка школских учила и наставних средстава и сл.)

Прилог 1. Пример попуњеног плана прихода и расхода

Прилог 1 Пример
Плана прихода и рас

2. НАЧИН АНГАЖОВАЊА КАДРА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ КРОЗ ПРОШИРЕНУ ДЕЛАТНОСТ

2.1 Правни основ за ангажовање запослених у школи

Ангажовање запослених у школи у реализацији проширене делатности омогућено је чланом 98. став 11. ЗОСОВ-а, али је то ангажовање условљено несметаним остваривањем образовно-васпитног рада. Такође, истим чланом ЗОСОВ-а у ставу 12. дата је могућност да школа ангажује друге сараднике за потребе обављања проширене делатности који ће се финансирати из сопствених прихода школе, у складу са законом.

На овај начин ЗОСОВ-ом је наглашено да се ангажовање других сарадника може финансирати искључиво из сопствених средстава школе, док то није речено за запослене у школама. Међутим, с обзиром да је финансирање запослених у школама прописано правилницима којима се утврђује цена услуге у основним и средњим школама, јасно је да се њихово ангажовање може финансирати искључиво из прихода остварених у проширеној делатности.

Примања које запослени у школи остваре по основу проширене делатности има карактер зараде, у складу са чланом 105. став 3. Закона о раду („Службени гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - УС, 113/2017 и 95/2018 - аутентично тумачење)²⁴. Наиме, примања која запослени оствари у проширеној делатности сврставамо у друга примања, у складу са чланом 120. тачка 4)²⁵ Закона о раду. Због тога је важно да се са запосленим који ће обављати послове у проширеној делатности закључи анекс уговора, о чему ће касније бити речи.

Карактер примања која за учешће у проширеној делатности имају сарадници који нису запослени у школи зависи од начина (врсте уговора) ангажовања.

2.2 Акта школе у вези са ангажовањем запослених и спољних сарадника

У статутима основних и средњих школа, обављање проширене делатност углавном је уређено тако да говори о могућности да школа обавља проширену делатност на основу одлуке школског одбора, уз навођење ограничења у смислу не ометања наставног процеса. Овакав начин уређивања је довољан и није потребно да школа допуњује свој статут.

Реализација активности образовања одраслих, обука у неформалном образовању и спровођење поступка ППУ, представља веома значајну активност школе и проширује њену улогу у друштвеној заједници. Из тог разлога, након добијене сагласности МПНТР на одлуку о проширеној делатности, школа треба да изврши допуну развојног плана школе²⁶ и школског програма²⁷ активностима образовања одраслих за које је стекла статус ЛПОА.

²⁴ Чланом 105. став 3. Закона о раду прописано је да се под зарадом у смислу става 1. овог члана сматрају сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, члана 42. став 3. тач. 4) и 5), члана 118. тач. 1-4), члана 119, члана 120. тачка 1) и члана 158. овог закона.

²⁵ Чланом 120. тачка 4) Закона о раду прописано је да општим актом, односно уговором о раду може да се утврди право на друга примања.

²⁶ Чланом 9. став 3. 15) Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 101/17, 27/18-др.закон, 6/20, 52/21, 129/21-др.закон, 129/21) Чланом 26. став 2. тачка 13) Закона о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 101/17, 10/19, 27/18-др.закон, 129/21) прописано је да развојни план школе садржи и друга питања од значаја за развој школе.

²⁷ Чланом 11. став 1. тачка 19) Закона о средњем образовању и васпитању прописано је да школски програм садржи и друге програме од значаја за школу.

Под претпоставком да је Одлука школског одбора о проширеној делатности за активност ЈПОА поред наставника обухватила и друге сараднике (који нису запослени) и описала начин њиховог ангажовања и послове које ће на реализацији проширене делатности обављати, она се може сматрати довољним основом за доношење појединачних аката (решења) за реализацију активности проширене делатности (обука, поступка ППУ, КВиС) и закључење анекса уговора са запосленима, односно уговора са другим сарадницима.

Уколико се претходно наведени елементи не могу јасно видети из Одлуке о проширеној делатности, након добијања сагласности МПНТР-а на ту одлуку, директор треба да донесе Одлуку о образовању тима који ће учествовати у реализацији проширене делатности. У **Прилогу 2.** дат је пример Одлуке о образовању тима за ЈПОА.

Иако то није изричито прописано као услов за стицање статуса ЈПОА за обуке у неформалном образовању (као што је то случај за статус ЈПОА за ППУ²⁸), овакву одлуку је важно донети јер ће она касније бити основ за доношење појединачних аката за реализацију конкретних активности (обука за групу полазника, кандидат или група кандидата за ППУ, полазника за програме КВиС) као и за закључење анекса уговора са запосленима као и уговора са сарадницима који нису запослени у школи.

Одлука се доноси на основу решења о давању одобрења за стицање статуса ЈПОА које доноси МПНТР и одлуке школског одбора о проширеној делатности, статута школа (ако је проширена делатност уређена Статутом) и члана 130. став 14. тачка 7) ЗОСОВ-а.

Одлука о образовању тима треба да обухвати све активности образовања одраслих за које је школа стекла статус ЈПОА, све запослене који ће бити ангажовани и њихове улоге у тиму, као и сараднике који нису запослени у школи (нпр. оцењивачи из привреде, инструктор за практичан рад и др.). Према потреби, школа ће допуњавати ову одлуку уколико дође до промене или проширења тима.

На основу одлуке о образовању тима, директор школе доноси појединачне акте (решења) за образовање комисија које ће радити са конкретним полазницима (по групи полазника за обуку, КВиС) и кандидатима (за групу или појединца у ППУ), на основу које ће, заједно са извештајем о реализованој обуци или поступку ППУ бити извршено плаћање. У комисију се именују сва лица која ће учествовати у реализацији саме обуке укључујући и запослена из школе рачуноводства, одржавања и др.

Именовање комисије у овом случају служи као основ да би се извршила исплата накнаде запосленима као члановима комисије, у складу са Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем („Службени гласник РС”, бр. 16/16, 49/16, 107/16, 46/17, 114/17, 20/18, 36/18, 93/18, 104/18, 14/19, 33/19, 68/19, 84/19, 151/20, 19/21, 66/21 и 130/21), група 416000 - Награде запосленима и остали посебни расходи, синтетички konto 4161000 Награде и остали посебни расходи.

У **Прилогу 3.** дат је пример Решења о именовању комисије.

2.3 Начини ангажовања према важећим прописима

2.3.1 Ангажовање запослених у школи

Са запосленим, а на основу одлуке о именовању запосленог у тим за ЈПОА школа закључује анекс уговора о раду, којим утврђује које послове у вези са проширеном делатношћу ће обављати и у које време (како би се јасно видело да обављање тих послова неће утицати на реализацију наставе), начин одређивања висине примања која ће му се исплаћивати (нпр. по кандидату за учешће у поступку признавања претходног учења, по полазнику или групи полазника за обуке у неформалном образовању) и основ за исплату примања (извештај о реализованој обуци, извештај о спроведеном делу поступка ППУ). У Прилогу 4. дат је пример Анекса уговора о раду.

²⁸ Чланом 5. Правилником о стандардима и начину спровођења поступка признавања претходног учења („Службени гласник РС”, број 148/20), прописано је да школа која је стекла статус ЈПОА за признавање претходног учења именује тим за ППУ

Будући да је проширена делатност, у овом случају обуке у неформалном образовању и спровођење поступка ППУ, представља планирану активност школа, ангажовање запослених на пословима у проширеној делатности не спада у прековремени рад. Послови које запослени школе обављају у проширеној делатности, иако они не морају бити учестали јер њихова реализација зависи од интересовања потенцијалних полазника и кандидата, не одговарају случајевима који су чланом 53. Закона о раду дефинисани као прековремени рад²⁹.

Међутим, иако се рад запослених у проширеној делатности не може сматрати прековременим радом у смислу Закона о раду, приликом одређивања дужине ангажовања запосленог (нпр. као извођач програма на обуци у неформалном образовању) треба имати у виду да запослени дневно може да ради највише 12 сати укључујући и прековремени рад, али и да је прековремени рад ограничен на 8 часова недељно. Ова ограничења треба ускладити са трајањем обуке које је утврђено програмом обуке и са редовним пословима запосленог како не би дошло до ометања у остваривању образовно-васпитног рада.

2.3.2 Ангажовање лица која нису запослена у школи

Ангажовање лица која нису запослена у школи као предуслов захтева добијање сагласности за додатно радно ангажовање од Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава³⁰.

Међутим, осим што представља додатно административно оптерећење за школу, али и за МПНТР, овај поступак у значајној мери отежава реализацију активности у проширеној делатности. Осим што није извесно да ће сагласност бити добијена благовремено како би инструктор за практични рад могао да учествује у конкретној обуци за групу полазника или да се оцењивач из привреде ангажује у поступку признавања претходног учења, једном добијена сагласност не важи за пет година, односно за цело време трајања одобрења за које је школа стекла статус ЛПОА, па би цео поступак морао да се понавља више пута.

Ако би се школа ипак определила за ангажовање сарадника који нису запослени у школи, као и у случају да ангажује наставнике друге школе која је стекла статус ЛПОА, са тим лицима би се закључивао уговор:

- 1) О допунском раду (највише до трећине радног времена), уколико су та лица у радном односу са пуним радним временом код другог послодавца (нпр. наставник друге школе или инструктор за практичан рад који је запослен у другој школи, или оцењивач из привреде када се процена не обавља у реалном радном окружењу);
- 2) О привременим и повременим пословима са сарадницима који нису у радном односу са пуним радним временом, односно који су незапослени или су корисници старосне пензије. Ова врста уговора захтева одређивање трајања ангажовања а најдуже 120 радних дана у календарској години па их је најбоље уговорати по потреби.

Уговор о делу није могуће применити за ангажовање кадра у проширеној делатности јер се овај начин рада ван радног односа примењује за ангажовања лица ради обављања оних послова које нису делатност послодавца, односно у овом случају школе.

²⁹ Чланом 53. став 1. Закона о раду прописано је да је на захтев послодавца, запослени дужан да ради дуже од пуног радног времена у случају више силе, изненадног повећања обима посла и у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран.

³⁰ У складу са чланом 27к Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - исправка, 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19 и 149/20) и Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС”, бр. 159/20)

2.3.3 Опција без примене поступка прибављања сагласности за додатно ангажовање код корисника јавних средстава

До измене или до престанка важења прописа којима се ограничава додатно ангажовање код корисника јавних средстава, школа и послодавац код кога је запослен инструктор за практичан рад или оцењивач из привреде, уговором могу да уреде начин њиховог ангажовања као и плаћање, па би школа од накнаде коју плати полазник за обуку, односно кандидат за поступак ППУ део уплатила послодавцу за услуге његових запослених али и друге трошкове (нпр. потрошног материјала и материјалних трошкова ако се практични рад обавља код послодавца и сл.). Међутим, школа је у овој опцији дужна да примењује прописе којима се уређују јавне набавке³¹ што представља додатно административно оптерећење школе. Зависно од броја полазника и/или кандидата које школа има у току календарске године, могуће је да услуге послодавца не достигну законом прописани праг за искључење примене Закона о јавним набавкама, међутим и у овом случају примењују се начела овог закона која су примерена околностима. Специфичност овакве набавке услуга је у томе што је послодавац са којим би школа закључила уговор суштински једини могући понуђач јер заједно са школом прошао поступак добијања сагласности за стицање статуса ЛПОА и уписан је у Регистар³² Националног оквира квалификација Републике Србије – подрегистар јавно признатих организатора активности образовања одраслих са послодавцима код којих се обавља практичан рад.

2.4 Могућност додавања послова у проширеној делатности у правилник о систематизацији и организацији послова школе

Послови у проширеној делатности додељују се запосленима уз послове њихових радних места у основној делатности школе и нису предвиђени као послови на посебном радног места које би било систематизовано у акту о организацији и систематизацији радних места. Разлог за то је начин финансирања у јавним установама образовања и васпитања³³, према коме није предвиђено да се финансирају радна места у чијем опису би били само послови у вези са проширеном делатношћу школе, већ се систематизују само послови у настави и ненастави за које је одобрена цена услуга (Ценус).

³¹ Одредбама Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС”, број 91/19) није искључена његова примена за набавке услуга у области образовања, али је чланом 27. став 1. тачка 1) овог закона као праг испод којег се закон не примењује прописана набавка добара и услуга чија је процењена вредност мања од 1.000.000,00 динара.

³² Чланом 30. став 4. Закона о Националном оквиру квалификација Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 27/18 и 6/20) прописано је да се подрегистар ЛПОА успоставља за потребе управљања подацима о ЛПОА којима су дата или одузета одобрења, одобреним активностима образовања одраслих и послодавцима код којих ЛПОА реализују практичан рад, чланом 12. став 2. тачка 7) Правилника о садржају и начину вођења Регистра Националног оквира квалификација Републике Србије, прописани су подаци који се о послодавцу воде у овом подрегистру.

³³ Чланом 186. став 1. ЗОСОВ-а прописано је да се средства за финансирање делатности установа обезбеђују у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Чланом 186. став 3. ЗОСОВ-а прописано је да се средства из става 1. овог члана обезбеђују у складу са критеријумима и стандардима финансирања установе које прописује министарство. Чланом 187. став 2. тачка 4) ЗОСОВ-а прописано је да се у буџету Републике Србије обезбеђују средства за плате, накнаде и додатке запослених у основним и средњим школама као и доприноси за обавезно социјално осигурање о отпремнине.

3. УПОРЕДНА ИСКУСТВА – ПРИМЕР СЛОВЕНИЈЕ

За потребе овог документа анализиран је начин на који се у Словенији акредитују јавне школе као провајдери обука за образовање одраслих – за обуке које доводе до квалификација и компетенција за рад.

Ради разумевања специфичности словеначког модела акредитације провајдера, важно је појаснити поделу квалификација у словеначком оквиру квалификација (у даљем тексту: СОК) према врсти³⁴ на образовне, професионалне³⁵ (poklicne) и додатне. Све квалификације у СОК имају исти ниво СОК-а и ЕОК-а.

Професионалне квалификације (у даљем тексту: НПК) су квалификације којима се појединац оспособљава за рад у занимању или за појединачне послове у оквиру занимања на одређеном нивоу захтевности. Њихова главна карактеристика је да су засноване на стандардима занимања. Разврставање НПК у нивое СОК и ЕОК (Европски оквир квалификација) и ЕПВО (Европски оквир високог образовања) врши Национална контакт тачка³⁶ по усвајању Каталога стандарда професионалних вештина (у даљем тексту: Каталог НПК), усвајањем програма стручног и професионалног образовања (када се НПК стиче кроз формални образовни програм) или након акредитације студијског програма. Могу се стећи и завршавањем стручног (3 године), техничког (4 године) или високог формалног образовања када представљају једно од занимања у оквиру образовне квалификације, кроз програме обука и стручног усавршавања или доказивањем компетенција из каталога знања и вештина НПК. Правни оквир за стицање НПК кроз образовање одраслих уређен је Законом о професионалном и стручном образовању, Законом о националним професионалним квалификацијама и Законом о вајеништву (у слободном преводу приправништву или шегртству), док је образовање одраслих за лични развој уређено Законом о образовању одраслих из 2018. године.

Образовне квалификације према СОК-у су квалификације које стичу завршавањем програма формалног образовања на свим нивоима формалног образовања (основно образовање, гимназија, средње стручно и средње техничко и високо образовање). Стицањем образовне квалификације, осим квалификације основног образовања, појединац стиче компетенције за обављање једног или више занимања у складу са стандардом занимања. одређеног стандарда занимања налазе у програму формалног образовања. Уписују се у СОК након усвајања образовно-васпитног, односно образовног или студијског програма.

Додатне квалификације су квалификације које се стичу допунским обукама на тржишту рада и нису национално регулисане. Иницијативу за унос додатних квалификација у СОК могу да поднесу послодавац, група послодаваца или Служба за запошљавање Словеније, који и додељују јавне исправе. ЦПИ процењује иницијативе и одобрава уносе у СОК на период од пет година, уз могућност продужења по истом поступку³⁷. Додатна квалификација може да постане и НПК уколико се за тим укаже потреба.

За контекст овог документа најзначајније су НПК јер су оне релевантне за рад. Поред тога, акредитација провајдера за НПК има заједничке елементе као акредитација ЈПОА за програме за стицање квалификација и компетенција.

³⁴ Члан 4. Закона о словеначком оквиру квалификација (Zakon o slovenskem ogrodju kvalifikacij - Uradni list RS, št. 104/15 in 100/22 – ZSZUN)

³⁵ Слободан превод на српски језик. Термин професионална квалификација у овом документу нема значење које тај термин има у смислу Закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација („Сл. гласник РС”, број 66/19) и Закона о професијама од посебног интереса за Републику Србију и условима за њихово обављање („Сл. гласник РС”, број 73/18).

³⁶ Национална координациона тачка је Центар за стручно образовање ЦПИ

³⁷ Члан 8. Закона о словеначком оквиру квалификација

3.1 Поступак акредитације школа за програме обука за НПК

Акредитација јавних школа у Словенији за обуке за НПК одвија се на исти начин као и за приватне провајдере, уписом у регистар извођача поступка за идентификацију и потврђивање националних професионалних квалификација³⁸ (у даљем тексту: Регистар провајдера). Упис у Регистар провајдера врши Национални испитни центар (у даљем тексту: НИЦ), уз претходну проверу услова за упис (кадровских, материјалних и других услова³⁹). Уколико немају услова да самостално испуне све услове, могу то да обезбеде код другог правног лица о чему достављају уговор закључен најмање на 2 године.

У Регистар провајдера могу да се упишу школе, школски центри, Међу-компанијски едукативни центар (на словеначком Medpodjetniški izobraževalni center, (у даљем тексту МИЦ ако нису у саставу школе или школског центра), приватне школе, раднички универзитети и други провајдери који испуњавају услове.

Упис у Регистар провајдера врши се или на захтев потенцијалног провајдера или на основу јавног позива који расписује НИЦ у случају да за неку НПК нема провајдера. Упис у Регистар провајдера није временски ограничен, али у случају измене НПК у Каталогу НПК, провајдер је дужан да у року од 30 дана сам достави доказе да и даље испуњава услове. Ако је измена у Каталогу НПК таква да не утиче на материјалне или кадровске услове, НИЦ сам врши упис провајдера у Регистар провајдера на основу постојеће документација (доказа о испуњености услова).

Каталог НПК је документ који на предлог надлежног савета усваја министар рада, и који поред података из стандарда занимања садржи и предуслове за полазнике/кандидате, материјалне и кадровске услове за провајдере, ниво Националног оквира квалификације Словеније, садржај провере исхода и прецизирање средстава и критеријума за проверу, наставну литературу и услове које треба да испуне чланови Комисије која оцењује оствареност НПК.

Поступак уписа у Регистар провајдера спроводе запослени у НИЦ провером достављене документације (доказа о испуњености материјалних и кадровских услова, процене броја сертификата које ће издавати годишње и других доказа), али има право да уколико одређени доказ није довољан да образује посебну комисију која утврђује испуњеност услова.

3.2 Међукомпанијски едукативни центар (тренинг центар у Словенији)

Законски оквир флексибилно поставља статус МИЦ-а који може бити самостална установа или организациони део образовне установе, али и самостално правно лице или организациони део компаније или другог правног лица. Поред практичног рада као дела курикулума формалног образовања, у МИЦ-у се може реализовати и део практичног испита за стручну матуру, испити у поступку ППУ, мајсторски и специјалистички испит, обуке за НПК али и обуке за примену технолошких промена у производном процесу и подизања конкурентности економије.

МИЦ-еви као организационе јединице средњих школа и школских центара образовани су оснивачким актом који је донела Влада Словеније.

³⁸ Члан 10. Закона о националним професионалним квалификацијама и Правилник о вођењу регистра извођача поступка идентификацију и потврђивање националних професионалних квалификација (Pravilnik o vodenju registra izvajalcev postopkov za ugotavljanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij - Uradni list RS, št. 37/10 in 41/15)

³⁹ (Pravilnik o vodenju registra izvajalcev postopkov za ugotavljanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij – Uradni list RS, št. 37/10 i 41/15)

Формално средње образовање у Словенији се финансира по ученику (per capita), али се и за школе које имају МИЦ, у буџету⁴⁰ обезбеђују средства чији износ се добија множењем дванаестоструке вредности платног разреда за помоћника директора и коефицијента који се одређује према броју образовних програма и броју ученика.

Тренутно у Словенији постоји 20 МИЦ-ева у оквиру средњих школа и школских центара.

МИЦ-еви пружају услуге⁴¹:

- практичне обуке за ученике и одрасле у стручном образовању, укључујући обуке које локални послодавци не могу да покрију у оквиру своје делатности;
- професионалног развоја наставника у стручном образовању;
- обука незапослених;
- обука према потребама (tailor-made) малих и средњих предузећа;
- обука запослених у компанијама;
- програма целоживотног учења и НПК;
- активности каријерне оријентације за полазнике основног образовања.

МИЦ-еви су опремљени дидактичком опремом која симулира реално радно окружење према потребама послодаваца, али и за реализацију формалних програма. Поред тога, они пружају могућност ученицима да самостално, уз ограничени надзор наставника, користе опрему у циљу истраживања и проналажења нових решења и производа. МИЦ-ови одржавају јаку повезаност са локалном привредом али пружају услуге компанијама из целе Словеније. Поједини МИЦ-ови производе дидактичка средства за стручно образовање које стављају у промет и на тај начин додатно стичу сопствена средства. Такође, запослени у МИЦ-у учествују у разним пројектима које финансира ЕУ али и други донатори.

3.3 Финансирање установа и плаћање реализатора обука

Осим дела финансирања које се обезбеђује за рад МИЦ-ева, јавне школе немају редовно финансирање из државног буџета за обуке за НПК, већ се финансирају из цене коју плаћају полазници (или коју за полазнике плаћа држава преко фондова и националне организације за запошљавање, када су у питању јавни програми планирани годишњим планом образовања одраслих).

Та средства представљају сопствена средства школе у из њих се запосленима који учествују у реализацији активности плата може увећати до 25% у зависности од обима ангажовања. Основ за увећање је повећање норме наставника за до 5 часова недељно 13 (20 часова је недељна норма за наставнике теоријске наставе а 26 за наставнике практичне наставе) које спада у 40-часовну радну недељу у оквиру 100% ангажовања запосленог.

Ангажовање спољних сарадника врши се по принципу додатног рада највише до 8 сати недељно, односно 20% радног времена, у складу са прописима о раду⁴².

⁴⁰ Члан 15. став 2. Правилника о методологији финансирања образовних програма у средњем образовању (Pravilnik o metodologiji financiranja izobraževalnih programov in vzgojnega programa na področju srednjega šolstva – Uradni list RS, št. 107/12, 56/17, 5/19 in 178/21)

⁴¹ Knavs and Šlander, 2019

⁴² Члан 146 Закона о радним односима (Zakon o delovnih razmerjih - Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22 in 54/22 – ZUPŠ-1)

Табела 8. - Упоредни преглед кључних питања за школе као провајдере неформалног образовања у Србији и Словенији

Област	Србија	Словенија
Јавни провајдери	Школе и друге организације се акредитују као ЈПОА за све врсте обука, и за стицање компетенција и квалификација, за обуке за лични развој, за каријерно вођење и саветовање. Само школе могу да се акредитују за ППУ.	Обуке за лични развој предвиђене су за посебне организације за образовање одраслих које се акредитују у складу са Законом о образовању одраслих. Школе и друге организације се региструју за НПК, и могу да спроводе и обуке и ППУ за НПК за које су акредитоване. Школе могу да обављају ППУ за образовне квалификације без посебне акредитације
Управљање школом	Школски одбор, састав уређен ЗОСОВ-ом, три представника запослених школе, три представника родитеља и три представника социјалних партнера (привредне коморе, занатлија, удружења послодаваца, националне организације за запошљавање, синдиката и других заинтересованих за рад школе) које именује скупштина локалне самоуправе. Нема посебног укључивања послодаваца са којима школа остварује сарадњу (осим ако претходно нису именовани од стране ЈЛС).	Поред органа управљања школе (школског центра), МИЦ има посебан орган - пословни одбор у чијем раду учествују партнерске компаније МИЦ-а.
Програм обуке	Сваки ЈПОА прави свој програм обуке на основу стандарда квалификације. Чак и школа која је верификована за квалификацију (образовни профил), када се акредитује за ЈПОА прави свој посебан програм обуке. Комисије на испитима за проверу остварености програма именује ЈПОА.	Програм обуке није део акредитације за провајдера за НПК. Осигурање квалитета обезбеђује се преко екстерних комисија које именује НИЦ
Финансирање јавних установа	Подзаконским актима није предвиђена норма за запослене који се баве образовањем одраслих у оквиру ЈПОА. Буџетско финансирање предвиђено је само за основну делатност, док се ЈПОА акредитује као проширена делатност и финансира из цене обуке коју плаћају полазници.	Школа (или школски центар) која има МИЦ има право на буџетско финансирање руководиоца те организационе јединице. Поред тога, школе остварују приход од цене обука коју плаћају полазници и других активности (нпр. МИЦ Велење производи и продаје дидактичку опрему за обуке на ЦНЦ машинама).
	Прописима којима се уређују плате	Увећање зараде врши се путем

Плаћање реализатора програма обуке из школе	запослених у јавним службама ограничено је повећање плате из сопствених средстава на 30% од плате запосленог.	повећања норме од 5 часова недељо, што је око 25% норме наставника.
Могућност прављења обука за занимања која нису обухваћена стандардом квалификације	Нови правилник који су прописани ближим условима за акредитацију ЛПОА омогућава прављење обука за занимања за која се не стичу компетенције у постојећим квалификацијама.	Подела квалификација на образовне, НПК и додатне. НПК су националне квалификације за занимање (на основу стандарда занимања). Додатне квалификације се доносе на иницијативу послодаваца или службе за запошљавање Словеније за специфичне послове када нема оправданог интереса да то постане НПК.
Начин и услови ангажовање кадра	Дефинисани услови у погледу образовања и радног искуства за реализаторе обука и чланова испитне комисије Андрагошке компетенције за реализаторе обука и чланове комисије Сагласност Комисије Владе за ново запошљавање и ангажовање запослених	Услови за чланове испите Комисије коју именује НИЦ у каталогу НПК Нема услова за реализаторе програма обука Нема посебних ограничења за запошљавање.

4. ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМСКИХ РЕШЕЊА

4.1 Укидање сагласности за додатно ангажовање за ЛПОА

Током настајања овог документа, Министарство је уз сарадњу са експертима ГИЗ-а упутило допис Министарству финансија као надлежном органу у поступку добијања сагласности за додатно радно ангажовање од Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава. У допису је затражено мишљење о томе да ли постоји могућност, да школа која је у оквиру проширене делатности стекла статус ЛПОА, без поступка добијања сагласности за ново ангажовање закључи уговоре о допунском раду, односно о привременим и повременим пословима са наставником друге школе или инструктором за практичан рад који је запослен у другој школи, или оцењивачем из привреде, ако се та лица финансирају искључиво из средстава које школа приходује од корисника.

Министарство финансија дало је мишљење да је, осим ако се не ради о ангажовању лица која су уписана у Сталну листу предавача и других реализатора обука коју води Национална академије за јавну управу, потребно да школа у обавези да примењује ограничења из члана 27к став 4, односно став 6. Закона о буџетском систему, у зависности од броја запослених на неодређено време, без обзира што би се плате и накнаде плаћале из средстава које школа приходује од корисника. На овај начин, Министарство финансија заузело је став да према важећим прописима није могуће изузети школу од примене ограничења приликом додатног ангажовања, осим ако школа није запослила максималан број запослених на одређено време на које има право без спровођења поступка добијања сагласности за додатно ангажовање. Стална листа предавача и других реализатора коју води Национална академија за

јавну управу не представља адекватан извор стручњака, с обзиром да је за обуке ЛПОА које доводе до компетенција и/или квалификација за рад и за поступак ППУ неопходно ангажовање лица која имају релевантно искуство у привреди.

Како би ово административно оптерећење које може отклонило, предлажемо да МПНТР поднесе предлог за измену Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, како би школе биле изузете од поступка добијања сагласности за додатног ангажовање за потребе реализације послова ЛПОА, што је посебно важно у контексту развоја школа као тренинг центара⁴³.

Прилог 5. Мишљење министарства финансија

Мишљење
министарства финансија

4.2 Прописивање ангажовања послодаваца код којих се одвија практични рад у ЛПОА као изузетка од примене Закона о јавним набавкама

Ради испитивања могућности за искључење Закона о јавним набавкама (у даљем тексту: ЗЈН) у ситуацији када школа ангажује послодавца код кога се обавља практични рад и плаћа му за то накнаду из средстава које оствари од корисника програма обука или оцењивача из привреде у поступку ППУ, МПНТР је затражило мишљење Канцеларије за јавне набавке. Као основ да се затражи искључење од примене ЗЈН искоришћена је чињеница да је послодавац са којим је школа акредитована као ЛПОА и који се налази у Регистру НОКС - Подрегистру ЛПОА са послодавацима код којих се обавља практични рад, већ прошао процедуру прописану законом, те да школа за извођење акредитованог програма образовања одраслих не може да ангажује ни једног другог послодавца.

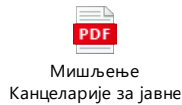
У свом одговору на упит МПНТР, Канцеларија за јавне набавке заузела је став да је школа била обавезна да пре акредитације као ЛПОА спроведе поступак јавне набавке могућих послодаваца код којих ће обављати практични рад. Такође, указано је да би избор послодаваца мога да буде спроведен као набавка друштвених и других посебних услуга, међу којима се налазе и Услуге образовања одраслих и друге услуге под ознаком 80400000-8. Праг за примену ЗЈН код ове врсте услуге износи 15.000.000 динара, те се за услуге испод ове вредности примењују начела овог закона на начин који је примерен околностима набавке, док би за набавке преко овог износа школа била дужна да примени одговарајући поступак из ЗЈН.

На основу датог мишљења Канцеларије за јавне набавке може се констатовати да школе могу без примене поступка из ЗЈН, али уз примену одговарајућих начела овог закона уговорити учешће послодавца и његових инструктора за практични рад и/или оцењивача уколико је вредност уговора мања од 15.000.000 динара са ПДВ-ом. Примена одговарајућих начела ЗЈН односи се на школе које тек треба да се акредитују, где би се, према нашем мишљењу, одговарајућом применом могла сматрати евиденција да је сарадња око ЛПОА понуђена за бар три послодавца, или записником да на територији ЈЛС у којој школа има седиште или ЈЛС које гравитирају ка тој школи постоји само један одговарајући послодавац.

⁴³ Програм економских реформи 2022-2024, Структурна реформа 2: Квалификације оријентисане према потребама тржишта рада, активност: Оснивање и опремање тренинг центара

Као трајно решење, предлажемо да МПНТР иницира измену ЗЈН како би се добило одговарајуће ослобођење од примене ЗЈН, посебно имајући у виду улогу школа као тренинг центара где због обима посла може бити премашен праг од 15.000.000 динара.

Прилог 6. Мишљење канцеларије за јавне набавке

4.3 Укидање ограничења за увећање зараде из сопствених средстава које школа оствари као ЈПОА

Од Министарства државне управе и локалне самоуправе (у даљем тексту: МДУЛС), као органа надлежног за систем плата у јавним службама, МПНТР је затражило мишљење о по два питања. Прво питање односило се на тумачење одредбе Закон о платама у државним органима и јавним службама, како би се разјаснило да ли се под увећањем плате од 30% по запосленом, односно увећањем највише до 30% од основне плате (Закон о запосленима у јавним службама који ступа на снагу 2025. године) подразумева запосленог са пуним радним временом, или је то повећање везано процентом ангажовања конкретног запосленог коме се увећава зарада? Друго питање односило се на евентуално постојање правног основа да се школе, попут високошколских установа, изузму од ограничења за повећање плате запосленом из сопствених средстава од 30%.

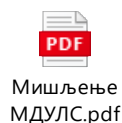
МДУЛС је за прво питање дао мишљење да запослени остварује право на увећање зараде до 30% према елементима за обрачун и исплату плата, а сходно општем акту послодавца без обзира да ли запослени обавља посао са пуним или непуним временом, већ сразмерно свом учешћу у остваривању сопствених прихода.

На основу одговора МДУЛС-а на прво питање, може се констатовати да се увећање плате до 30% из сопствених средстава, односи на плату наставника запосленог са пуним радним временом, односно наставника који има норму од 100%

У одговору на друго питање МДУЛС је заузео став да се одредба којом су високошколске установе не важи примена ограничења од 30% за увећање плата из сопствених средстава не може применити на друге установе образовања.

С обзиром на наведено мишљење, предлажемо да МПНТР иницира измену Закона о платама у државним органима и јавним службама и Закона о запосленима у јавним службама како се ограничење за увећање плате из сопствених средстава до 30% не односило и на школе које се акредитују као ЈПОА, а посебно за школе које ће постати тренинг центри.

Прилог 7. Мишљење МДУЛС

Прилог 2. Одлука о именовању тима за реализацију проширене делатности

Правни основ за образовање школског тима за реализацију проширене делатности је члан 130. став 14. тачка 7) Закона о основама система образовања и васпитања. Тим који директор образује за

спровођење поступка признавања претходног учења образује се и у складу са Правилником о стандардима и начину спровођења поступка признавања претходног учења.

Овом одлуком треба обухватити све активности образовања одраслих за које је школа стекла статус ЈПОА. Ако је школа у више наврата добијала одобрење статуса ЈПОА од Министарства, одлука се може допунити називом нове одobreне обуке и новим члановима тима. У тим се именују сви запослени који ће бити ангажовани уз навођење њихове улоге у реализацији конкретне активности образовања одраслих. Поред запослених, у тим се именују и сарадници који нису запослени у школи (оцењивач из привреде, инструктор за практичан рад и др.). У случају промене или проширења тима одлука се допуњује.

Доношењу ове одлуке треба да претходи договор са запосленима и спољним сарадницима о томе да ли прихватају да учествују у реализацији проширене делатности школе, која су њихова задужења и колику накнаду ће им школа за учешће исплатити.

На основу ове одлуке директор за закључује анексе уговора са запосленима и уговоре о ангажовању са спољним сарадницима, али и доноси посебно решење којим се конкретни чланови тима именују у комисију за реализацију конкретне активности, нпр. групе полазника за обуку у неформалном образовању или за једног или више кандидата у поступку признавања претходног учења.

Пример Одлуке о именовању Тима

На основу члана 130. став 14. тачка 7) Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС” бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 27/18 - др. закон, 10/19, 6/20, 129/21), члана *(број члана)* Статута *НАЗИВ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ* и Одлуке о проширеној делатности *(број и датум одлуке)*, директор доноси

ОДЛУКУ О ИМЕНОВАЊУ ТИМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ОБУКА У НЕФОРМАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

1. Именује се Тим за реализацију обука *назив обука за које је школа стекла статус ЈПОА* (у даљем тексту: Тим за ЈПОА), у саставу:

- 1) *име и презиме*, сарадник за организацију програма образовања одраслих *може да буде и лице које је ангажовано као андрагог*;
- 2) *име и презиме*, наставник *назив предмета*, извођач програма *назив програма*;
- 3) *име и презиме*, запослен у *назив послодавца*, инструктор за практични рад на програму *назив програма*;
- 4) *име и презиме*, андрагог;
- 5) *име и презиме*, психолог;
- 6) *име и презиме*, библиотекар;
- 7) *име и презиме*, шеф рачуноводства или референт за рачуноводствене послове;
- 8) *име и презиме*, секретар школе или други запослени који ће обављати административне послове у вези са проширеном делатношћу;
- 9) *име и презиме*, наставник *назив предмета*, извођач програма *назив програма*;

2. Чланови Тима за ЈПОА обављаће послове на реализацији обуке *назив обуке* у складу са Одлуком о проширеној делатности, а на основу именовања у посебну комисију за реализацију обуке за конкретну групу полазника.

Образложење

Чланом 130. став 14. тачка 7) Закона о основама система образовања и васпитања прописано је да директор у установи образује друге тимове за остваривање одређеног задатка, програма или пројекта.

На основу Одлуке о проширеној делатности (*број и датум одлуке*), на који је Министарство просвете, науке и технолошког развоја дало сагласност (*број и датум решења Министарства*) и одобрења статуса јавно признатог организатора образовања одраслих (*број и датум решења*), школа као проширену делатност реализује обуке за (*назив обуке*).

За потребе реализације обука *назив обуке* коју школе реализује као проширену делатност, директор је именовао Тим за ЈПОА од запослених и спољних сарадника, у складу са законом.

За реализацију обуке (*назив обуке*) за конкретну групу полазника, директор ће образовати посебну комисију коју ће чинити запослени чије је учешће неопходно за реализацију те обуке.

Број: _____
Дана: _____

ДИРЕКТОР

Достављено:

1. Члану Тима за ЈПОА (потпис) _____ дана _____;
2. Архиви;
3. Служби за финансијско-рачуноводствене послове.

Прилог 3. Решење о именовању комисије за реализацију проширене делатности

Правни основ за образовање комисије која ће реализовати конкретну обуку или поступак ППУ представља Одлука школе о именовању Тима за ЈПОА/ППУ.

Постоје два разлога за доношење овог решења, које на први поглед може да изгледа сувишно поред Одлуке о проширеној делатности и Одлуке о именовању тима за ЈПОА и/или ППУ.

Први разлог је именовање конкретних чланова из Тима за ЈПОА и/или ППУ, јер ће само неки од њих бити потребни за обуку конкретне групе полазника или за конкретног кандидата за признавање претходног учења.

Други разлог је у вези је са основом за исплату накнаде за ове послове. Запослени са којима је договорено да обављају послове у проширеној делатности, на основу Одлуке о именовању Тима за ЈПОА или Тима за ППУ, директор закључује анекс уговора. Будући да се ради о пословима чије обављање није редовно и зависи од заинтересованости потенцијалних полазника и кандидата, плаћање се врши само по обављеном послу, на основу извештаја о реализованој обуци или о спроведеном поступку признавања претходног учења. Именовање комисије у овом случају служи основ да би се извршила исплата накнаде запосленима као члановима комисије.

У овом решењу идентификује се конкретна група полазника или кандидата за ППУ за које се формира комисија.

Пример Решења о именовању комисије

На основу члана *(број члана)* Статута *НАЗИВ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ*, Одлуке о проширеној делатности *(број и датум одлуке)* и Одлуке о именовању Тима за ЈПОА или Тима за ППУ *(број и датум одлуке)*,

директор доноси

РЕШЕЊЕ О ИМЕНОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ОБУКЕ *(НАЗИВ ОБУКЕ)*

- Именује се Комисија за реализацију обуке *назив обука* (у даљем тексту: Комисија) која ће се реализовати у период од *датум почетка датум завршетка обуке*, у саставу:
 - име и презиме*, сарадник за организацију програма образовања одраслих *може да буде и лице које је ангажовано као андрагог*;
 - име и презиме*, наставник *назив предмета*, извођач програма *назив програма* и члан испитне комисије;
 - име и презиме*, запослен у *назив послодавца*, инструктор за практични рад на програму *назив програма*;
 - име и презиме*, андрагог;
 - име и презиме*, психолог;
 - име и презиме*, библиотекар;
 - име и презиме*, шеф рачуноводства или референт за рачуноводствене послове;
 - име и презиме*, секретар школе или други запослени који ће обављати административне послове у вези са *проширеном делатношћу*;
 - име и презиме*, наставник *назив предмета*, члан испитне комисије;
 - име и презиме*, запослен код *име послодавца*, члан испитне комисије.
- Чланови Комисије обављаће послова у складу са својом улогом у реализацији обуке *назив обуке* / поступка признавања претходног учења, о чему ће водити одговарајућу евиденцију, у складу са правилником којим се прописују евиденције у образовању одраслих и посебну евиденцију за обављеном послу у проширеној делатности.

Образложење

На основу Одлуке о проширеној делатности *(број и датум одлуке)*, на који је Министарство просвете, науке и технолошког развоја дало сагласност *(број и датум решења Министарства)* и одобрења статуса јавно признатог организатора образовања одраслих *(број и датум решења)*, школа као проширену делатност реализује обуке за *(назив обуке)*.

Одлуком о именовању Тима за ЈПОА/Тима за ППУ, директор је именовао чланове Тима од запослених и спољњих сарадника, у складу са законом.

За реализацију обуке за полазнике који ће похађати обуку *(назив обуке)* у периоду од *(датум почетка и завршетка обуке)*, директор је образовао Комисију као у диспозитиву.

Број: _____
Дана: _____

ДИРЕКТОР

Достављено:

1. Члану Комисије (потпис) _____ дана _____;
2. Архиви;
3. Служби за финансијско-рачуноводствене посло

Прилог 4. Анекс уговора о раду за запосленог у школи који се ангажује у проширеној делатности

Правни основ за закључивање оваквог анекса, поред Закона о раду и статута школе, садржан је и у Закону о основама система образовања одраслих, одлука школског одбора о проширеној делатности (ако су у њој садржана имена запослених који ће бити ангажовани) и одлука о именовању тима за обуке ЛПОА и/или тима за признавање претходног учења.

У анексу је потребно прецизирати послове које ће запослени обављати у проширеној делатности, (нпр. извођач програма образовања одраслих, инструктор за практични рад, оцењивач из школе, саветник за признавање претходног учења), али и ангажовање осталих запослених који не реализују послове у извођењу самих програма образовања одраслих већ обављају рачуноводствене, административне или послове одржавања.

Овај пример анекса дат је за уговоре о раду који су написани у форми чланова, тако да се нови члан којим се уређују послови запосленог у проширеној делатности додаје обично након члана којим је утврђен опис послова запосленог а обележава се додавањем слова након броја члана. Код уговора који немају чланове већ тачке (1. 2. 3.) нова тачка која се додаје обележава се додавањем слова после броја тачке, нпр. 5А.

Пример анекса уговора о раду

На основу члана 171. став 1. тачка 6. и члана 172. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - одлука УС, 113/2017 и 95/2018- др. пропис), члана 98. став 11. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС” бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 27/18 - др. закон, 10/19, 6/20, 129/21), члана *(број члана)* Статута *(НАЗИВ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ)* и Одлуке о проширеној делатности и Одлуке о образовању Тима за ЛПОА/ППУ

(НАЗИВ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ), са седиштем у *(МЕСТО И АДРЕСА СЕДИШТА ШКОЛЕ)*, коју заступа директор *(ИМЕ И ПРЕЗИМЕ)* (у даљем тексту: Послодавац), и

(ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ЗАПОСЛЕНОГ), ЈМБГ *(123456789123)*, са пребивалиштем/боравиштем на дан потписивања Анекса уговора о раду у *(МЕСТО И АДРЕСА ПРЕБИВАЛИШТА/БОРАВИШТА)*, (у даљем тексту: Запослени), врше измену уговорених услова рада и закључују

АНЕКС *(редни број анекса)*
УГОВОРА О РАДУ *(број и датум закључивања уговора о раду)*

Члан 1.

После члана *број члана (навести број члана којим је дат опис послова запосленог)* Уговора о раду (*број и датум уговора о рад*) у (у даљем тексту: Уговор), додаје се члан навести (*број члана којим је утврђен износ зараде и слово а после броја нпр. 5а*) који гласи:

5а

Поред послова из члана 5. овог уговора, Запослени обавља послове у реализацији проширене делатности Послодаваца и то: обука у неформалном образовању и/или поступку признавања претходног учења:

- 1) За обуку у неформалном образовању *назив обуке нпр. Обука за Армирача* обављаће послове реализатора обуке;
- 2) У поступку признавања претходног учења обављаће послове оцењивача из школе у оквиру стандарда квалификације *назив стандарда квалификације нпр. Арминач-бетонирач.*

За послове из става 1. овог члана Послодавац ће запосленом из сопствених средстава накнаду са припадајућим доприносима, у складу са извештајем о реализованим пословима.

Члан 2.

Остали чланови Уговора о раду остају непромењени.

Члан 3.

Овај анекс уговора о раду закључује се у четири истоветна примерка од којих се један предаје запосленом, а три задржава Послодавац.

ЗАПОСЛЕНИ

ПОСЛОДАВАЦ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ДИРЕКТОРА

Достављено:

1. Запосленом (потпис) _____ дана _____;
2. Архиви;
3. Служби за финансијско-рачуноводствене послове.

РЕФЕРЕНЦЕ

Прописи Републике Србије

- Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 - др. закони, 10/2019, 6/2020 и 129/2021)
- Закон о Националном оквиру квалификација Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 27/18, 6/20 и 129/21 – др. Закон)
- Закон о образовању одраслих („Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 88/2017 - др. закон, 27/2018 - др. закон и 6/2020 - др. закон)
- Закон о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 101/17, 27/18-др.закон, 6/20, 52/21, 129/21-др.закон, 129/21)
- Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 101/17, 10/19, 27/18-др.закон, 129/21)
- Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 34/2001, 62/2006 - др. закон, 63/2006 - испр. др. закона, 116/2008 - др. закони, 92/2011, 99/2011 - др. закон, 10/2013, 55/2013, 99/2014 и 21/2016 - др. закон)
- Закон о запосленима у јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 113/17, 95/18, 86/19, 157/20 и 123/21),
- Закон о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - УС, 113/2017 и 95/2018 - аутентично тумачење
- Закон о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - исправка, 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19 и 149/20) у
- Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС”, број 91/19)
- Уредба о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС”, бр. 159/20)
- Правилник о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса ЈПОА („Службени гласник РС”, број 130/2021)
- Правилник о стандардима и начину спровођења поступка признавања претходног учења („Службени гласник РС”, бр. 148/20)
- Правилник о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем („Службени гласник РС”, бр. 16/16, 49/16, 107/16, 46/17, 114/17, 20/18, 36/18, 93/18, 104/18, 14/19, 33/19, 68/19, 84/19, 151/20, 19/21, 66/21, 130/21)

Прописи Републике Словеније

- Закон о словеначком оквиру квалификација - Zakon o slovenskem ogrodju kvalifikacij (Uradni list RS, št. 104/15 in 100/22 – ZSZUN)
- Закон о организацији и финансирању васпитања и образовања - Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21 i 207/21)
- Закон о националним професионалним квалификацијама - Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo in 85/09)
- Закон о приправништву - Zakon o vajeništvu (Uradni list RS, št. 25/17)

- Закон о образовању одраслих - *Zakon o izobraževanju odraslih* (Uradni list RS, št. 6/18 in 189/20 – ZFRO)
- Закон о професионалном и стручном образовању - *Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju* (Uradni list RS, št. 79/06, 68/17 in 46/19)
- Закон о радним односима - *Zakon o delovnih razmerjih* (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22 in 54/22 – ZUPŠ-1)
- Правилник о вођењу регистра извођача поступка идентификацију и потврђивање националних професионалних квалификација - *Pravilnik o vodenju registra izvajalcev postopkov za ugotavljanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij* (Uradni list RS, št. 37/10 in 41/15)
- Правилника о методологији финансирања образовних програма у средњем образовању - *Pravilnik o metodologiji financiranja izobraževalnih programov in vzgojnega programa na področju srednjega šolstva* (Uradni list RS, št. 107/12, 56/17, 5/19 in 178/21)
- Knave, S; Šlander M. (2019). *Vocational education and training in Europe – Slovenia*. Cedefop ReferNet VET in Europe reports 2018